

Helyi Esélyegyenlőségi Program

**Borzavár Községi
Önkormányzat**

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	11
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	62
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	70
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	77
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	86
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	87
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	88
1. A HEP IT részletei	88
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	88
A beavatkozások megvalósítói	89
Jövőképünk	90
3. Megvalósítás.....	90
3.1 A megvalósítás előkészítése	90
3.2 A megvalósítás folyamata	90
3.3 Monitoring és visszacsatolás	93
3.4 Nyilvánosság	93
3.6 Érvényesülés, módosítás	95
4. Elfogadás módja és dátuma	96

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Borzavár Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Borzavár a Magas-Bakonyban kb. 380-450 méteres tengerszint feletti magasságban, Zircről északnyugatra, 4 km-nyi távolságban fekszik. A patkó alakú település nyugati oldalától 5 km-re a Bakony legmagasabb csúcsa, a Kőris-hegy emelkedik. Borzavár körül dűlők, a medence peremén mindenütt erdőségek találhatók. Az erdők uralkodó fafajtája a bükk, de gyakori a cser és a fenyő is. Borzavár 741 fős község a Bakony szívében. Vadregényes vidéke, tiszta levegője miatt a pihenni vágyók szívesen keresik fel. Környékén már lakott a kőkorszak és a bronzkor embere is, mégis újkori településnek számít. A község nevének eredetére három feltevés alakult ki. Az első szerint a „borz” és „vár” szavak összetételéből származik, míg a másik feltevés szerint a környéken nőtt rengeteg „bodza” dunántúli „borza” változata lenne a szóösszetétel előtagja. Orgoványi János szerint az Árpád-korban a Balaton vidékén élt Berze család nevéből ered. Borzavárt, mint Csesznekhez tartozó pusztát, 1761-ben telepítette be gróf Esterházy Dániel. Az Esterházy grófok itteni birtokukra tótokat, magyarokat és németeket költöztettek. A telepesek római katolikusok, leányegyházuk 1774-ben Oszlophoz tartozott, 1780-tól pedig Zirchez csatolták. A templom építése 1775-ben fejeződött be, azonban az 1834. évi nagy tűzvészkor a falu és temploma is leégett. 1837-ben újjáépítették, majd 1894-ben lebontották és helyére másikat építettek. A borzavári határ szegénysége arra kényszerítette a lakosságot, hogy távolabbi földeken dolgozzanak. Sokan az itt élők közül nem is olyan régen még fafaragással, faszénégetéssel foglalkoztak, néhányan meszet égettek és seprűt kötöttek. A falu népessége a telepítéstől 1941-ig folyamatosan növekedett, ekkor 1436 főt számláltak. Az 1949-es népességszám csökkenést Tündérmajornak Zirchez történő közigazgatási átszatolása okozta. Borzavár és Porva 1963-ban közös tanácsot alakítottak, s a termelőszövetkezetek is egyesültek, mindkettő borzavári székhellyel. Fő profil az állattenyésztés, fafeldolgozás és burgonyatermesztés volt. A közigazgatási feladatokat 2007 végéig Borzavár-Porva Községek Körjegyzősége látta el, 2008-tól pedig Borzaváron önálló

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

polgármesteri hivatal működött. 2013. január 1-jétől Zirc város, Lókút és Borzavár községek Zirci Közös Önkormányzat Hivatal néven közös hivatalt működtetnek. A falunak a kezdetektől fogva volt már iskolája. A villanyt a külterületekre is bevezették az 1960-as években. Jelentős társadalmi esemény volt, hogy bővült az iskola és napközi, sőt óvoda is működött már. Az utakat pormentésítették, orvosi rendelő, tűzoltószertár létesült. Kiépült a közvilágítás, vízhálózat, csatornarendszer, telefonhálózat, gázhálózat. 2000-ben Millenniumi Emlékpark létesült, itt kerülnek megrendezésre a falunapok. A településről az országos Kéktúrán, de gépjárművel is megközelíthető Szépalmapusztá. Az egykori Esterházy-birtokon a Hotel-Szépalma várja a pihenni vágyókat. Az ápoltság bejárata mellett az 1919-40 között létrehozott Arborétum érdemes a megtekintésre. A Kőrös-hegy háttér sziluettje előtt a dombos réteken legelésző ménes és szürkemarhagulya idillikus látványt nyújt. A turizmus keretében a településen egy panzió és három vendégház működik.

A településen található intézmények:

- Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Borzavári Kirendeltsége,
- Borzavár-Porvai Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola,
- Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde Borzavári Manókert Óvoda tagintézménye,
- Könyvtár.

A településen tevékenykedő civil szervezet:

- Faluszépítő Egyesület,
- Borzavári Lovas Egyesület,
- Nyugdíjas Klub,
- Manócskák Egyesület az óvodásokért,
- Tegyük Együtt Borzavárért Egyesület.

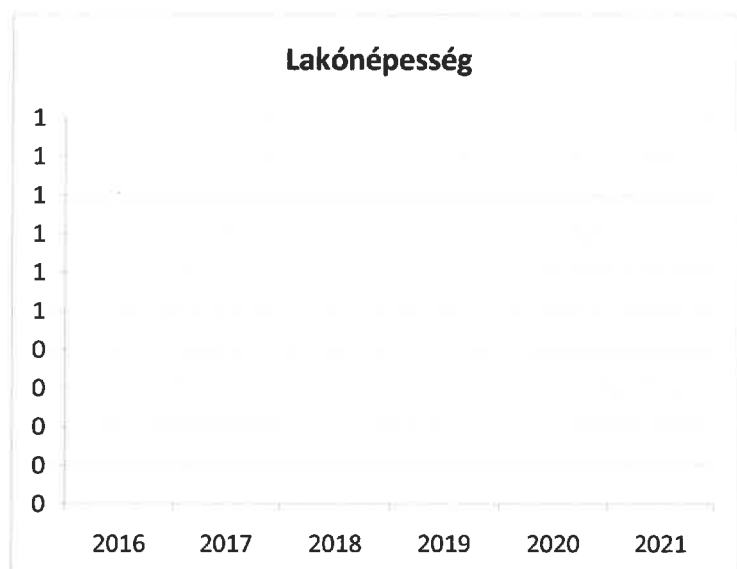

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	673	bázis év
2017	700	104,01%
2018	710	101,43%
2019	722	101,69%
2020	743	102,91%
2021	756	0,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

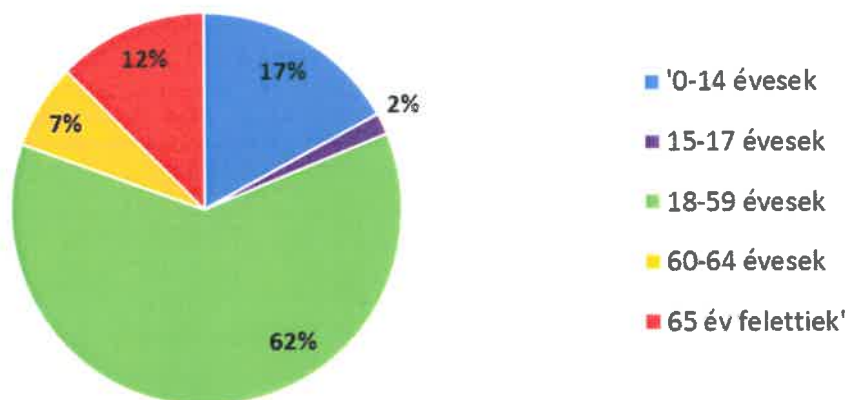
A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A település lakónépességének száma folyamatos növekedést mutat.

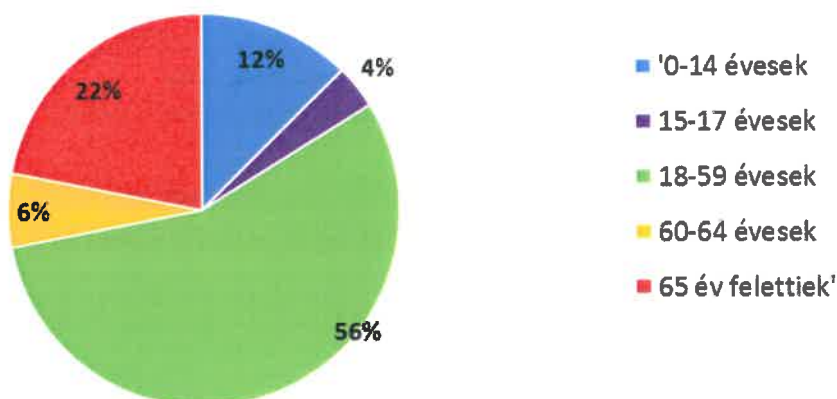
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	400	361	761	52,56%	47,44%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			24	3,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	68	45	113	8,94%	5,91%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	7	13	20	0,92%	1,71%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	247	202	449	32,46%	26,54%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	28	22	50	3,68%	2,89%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	50	79	129	6,57%	10,38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

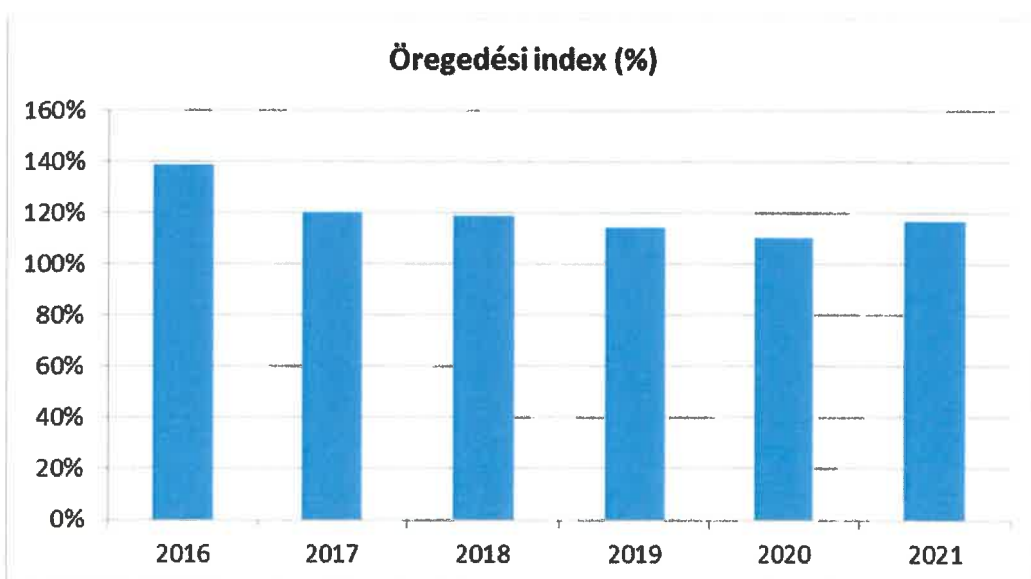
Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség számossága szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának beazonosításában.

Az állandó népesség korcsoportos bontásában látható, hogy az aktív korú lakosság száma 519 fő, mely a lakónépesség 66,0 %-a. Látható, hogy a 18-59 éves korosztálynál a férfiak aránya 5,92 %-kal több a nőkhez viszonyítva. Ugyanakkor a 65 év felettiek csoportjánál a nők aránya 3,81 %-kal nagyobb a férfiaknál.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	136	98	138,78%
2017	131	109	120,18%
2018	132	111	118,92%
2019	129	113	114,16%
2020	130	118	110,17%
2021	126	108	116,67%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelenti, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Mivel az index minden évben 100 felett van, sajnos a 65 éven felüliek többen vannak, tehát a település elöregedő. Az öregedő népeszszerkezetből következik, hogy az idősök fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a gyermekek célcsoportjára kevesebb figyelmet kellene fordítani, hiszen a gyermekszegénység valós probléma.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-29,07
2017	45,16
2018	24,11
2019	19,55
2020	38,23
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Településünkön 2016-ban kedvezőtlen helyzet alakult ki, többen költöztek el a községből, mint ahányan ideköltöztek. Az ezt követő években viszont mindig magasabb volt az idevándorlók száma az elvándorlók számánál.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-11,63
2017	-7,28

2018	-9,93
2019	-8,38
2020	-10,92
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás negatív mutatója azt jelenti, hogy 2016-tól a mai napig évente több a halálesetek száma, mint a születések száma. Sajnos ez is alátámasztja a korábbi megállapításunkat, mely szerint a település előregedő.

Értékeink, küldetésünk

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”
(Idézve Magyarország alaptörvénye II. cikkéből.)

„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Ugyancsak az Alaptörvény XV. cikkének (4)-(5) bekezdéséből idézve „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”, valamint „Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

Mindezeket figyelembe véve készült Borzavár község Esélyegyenlőségi Programja. Településünkön a törvényből eredő kötelezettségünk alapján biztosítjuk, illetve fenntartjuk az egyenlő bánásmód feltételeit, az esélyegyenlőséget.

A hátrányos helyzetű csoportok (mélyszegénységben élők, romák, nők, gyermekek, idősek, fogyatékkal élők) számára a sikeres élet, és a társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések, és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Ezért Esélyegyenlőségi Programunkban megfogalmazott legfőbb célunk, hogy Borzavár község olyan település legyen, ahol mindenki vel szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és annak intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, és közszolgáltatásokhoz. Környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezetben élhessen a lakosságunk, valamint a szabad munkaerő-piacon minél nagyobb eséllyel vehessen részt az aktív korú lakosság.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Borzavár település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebtv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ebtv. 31. §-a értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők és idősek csoportja, illetve a fogyatékkal élők - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetére, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Figyelemmel kell lenni az oktatás, képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására. Biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Olyan intézkedéseket kell hozni, mely csökkenti a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítja foglalkoztatási esélyeiket.

Mindezek megvalósulását támogatnia kell a helyi önkormányzat által hozott döntéseknek. Borzavár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete e témát is érintő, törvényi előírások betartása mellett megalkotott helyi rendeleteinek, melyek a lakosság alapvető létfeltételeit, a település működését, az ehhez szükséges közszolgáltatások közvetlen igénybevételének lehetőségeit biztosítják. Borzavár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 42. § 1. pont és az 53. § (1) bekezdés felhatalmazása alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) és d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzíti az önkormányzat által ellátott feladat- és hatásköröket. A Képviselő-testület kizárólagos hatáskörébe tartozik a helyi rendeletek alkotása. Borzavár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az alábbi rendeletekkel segíti a fenti célcsoportok esélyegyenlőségét:

- 3/2023. (I.31.) önkormányzati rendelet a szociális, gyermekvédelmi és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról,
- 5/2022. (VI.28.) önkormányzati rendelet az intézményi térítési díjakról.

A szociális, gyermekvédelmi és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 3/2023. (I.31.) önkormányzati rendelet 1. §-a szerint:

„Borzavár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a rendkívüli települési támogatással, a köztemetéssel, a gyermekszületési támogatással, a tanulók tankönyvtámogatásával, az óvodáskorú gyermeket nevelő szülők támogatásával, a jogosulatlanul és rosszhiszeműen igénybe vett ellátás és kamatai megtérítésére kötelezésével, a megtérítési kötelezettség elengedésével, csökkentésével, vagy annak részletekben történő megfizetésével, a szociális étkeztetési kérelmek elbírálásával, és a szociális étkezési térítési díj csökkentése, illetve elengedésével kapcsolatos hatáskörét a polgármesterre ruházza át.”

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendkívüli települési támogatás,
- gyermekszületési támogatás,
- tanulók tankönyvtámogatása,
- óvodáztatási támogatás.

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

Borzavár Községi Önkormányzat a szociálisan rászorultak részére

- a) étkeztetés,
- b) házi segítségnyújtás,
- c) családsegítés,
- d) nappali ellátás,
- e) támogató szolgálat,
- f) közösségi ellátás és
- g) falugondnoki szolgáltatás személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat biztosít.

Borzavár Községi Önkormányzat a b) és a d)-f) pontokban szereplő szociális alapszolgáltatásokat a Zirci Járás Önkormányzati Társulás útján biztosítja.

Borzavár Községi Önkormányzat a c) pontban szereplő szociális ellátást a Zirci Önkormányzati Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat útján biztosítja.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogymosságügyi Program (2015-2025)

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési rendelet - A jegyző által előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek. (Az Önkormányzat 2023. évi költségvetéséről szóló 4/2023. (III.3.) önkormányzati rendelet.)

Gazdasági program – Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat a felelős.

Borzavár Községi Önkormányzat Képviselő-testületének gazdasági programja a 8/2020. (IV. 09.) határozattal került elfogadásra.

Településrendezési terv - Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme érdekében e törvény és végrehajtási rendeleteinek keretei között településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el. A települési önkormányzat az építésügyi feladatát a helyi rendeletei

megalkotásával és a kapcsolódó sajátos jogintézményekkel, továbbá a települési vagy térségi – a főépítési tevékenységről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti – önkormányzati főépítész közreműködésével látja el.

Településszerkezeti terv- Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv

Meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.

Helyi építési szabályzat - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 13. §-a szerint az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket helyi építési szabályzatban kell megállapítania.

Borzavár község rendezési tervét a Helyi Építési Szabályzatról és Szabályozási Tervről szóló 10/2005. (VI. 1.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Borzavár Községi Önkormányzat az alábbi társulásoknak tagja:

1) Zirci Járás Önkormányzati Társulás keretében látja el az alábbi feladatokat:

- házi segítségnyújtás,
- közösségi ellátás,
- támogató szolgálat,
- fogyatékosok nappali ellátása,
- pszichiátriai betegek nappali ellátása,
- időskorúak nappali ellátása,
- védőnői szolgálat (anya-, gyermek- és csecsemővédelem),
- iskola-egészségügyi alapellátás,
- központi háziorvosi ügyelet.

2) Zirci Közös Önkormányzati Hivatal: Zirc Városi Önkormányzat, Borzavár Községi Önkormányzat és Lókút Község Önkormányzata működésével, valamint az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával, valamint a polgármesteri, jegyzői, képviselő-testületi feladat- és hatáskörbe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével, végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására 2013. január 1-jétől közös önkormányzati hivatalt alakítottak. Településünkön a Zirci Közös Önkormányzati Hivatal Borzavári Kirendeltsége működik.

3) Zirc és Lókút Óvodatársulás: 2014. szeptember 1-jétől a Borzavári Manókert Óvoda a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde tagóvodájaként működik.

A Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde (2013. július 1. napjától a Zirc és Lókút Óvodatársulás fenntartásában működik) 2015. szeptember 1. napjától „átszervezésen” esett át: Borzavár Községi Önkormányzat által fenntartott Borzavári Manókert Óvoda is a zirci óvoda (mint bázisintézmény) tagóvodája lett azáltal, hogy Borzavár Községi Önkormányzat csatlakozott a társuláshoz. Az intézményben 2015. augusztus 31-ig 11 óvodai csoport (10 csoport a zirci bázisintézményben, 1 csoport a lókúti tagintézményben) 2015. szeptember 1. napjától összesen 12 óvodai csoport (10 csoport a zirci bázisintézményben, 1 csoport a lókúti és 1 csoport a Borzavári Manókert Óvoda tagintézményben) működött, melyben - a 2022. december 31. állapot szerint - összesen 222 gyermeket (184 gyermeket a zirci bázisintézményben, 14 gyermeket a lókúti és 24 gyermeket a borzavári tagintézményben) gondoznak. Az engedélyezett maximális gyermeklétszám: 250 fő a zirci bázisintézményben, 20 fő a lókúti és 25 fő a borzavári tagintézményben. Óvodáztatási köre kiterjed: Zirc város, Lókút és Borzavár község közigazgatási területére, valamint a Zirc és Lókút Óvodatársulással köznevelési szerződést kötő település közigazgatási területére (jelenleg Pénzesgyőr községre).

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A TEIR adatbázisán kívül a felhasználható adatokat az iskola, óvoda, védőnő, orvosok, a közös önkormányzati hivatal nyilvántartásai biztosították. Térségi szinten kaptunk információt a Zirci Járási Hivatal adatbázisából is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget értjük, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kitörjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerőpiaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. Magyarországon minden harmadik ember, kb. 3 millióan a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Községünkben laknak romák, de arról nincs tudomásunk, hogy hányan vallják magukat romának. A cigányság szegregációja, illetve ellenük irányuló diszkrimináció nem jelentkezik a településen.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az Szt. 4. § (1) bekezdése szerint

- *jövedelem*: - az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b) és (1c) bekezdésben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett
 - aa)* a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szjativ.) szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a Szjativ. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt, és
 - ab)* azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló törvény, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló törvény az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.
- *vagyon*: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt - jövedelemként figyelembe nem vett - összeg, amelynek
 - ba)* külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy
 - bb)* együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát

meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzügyi és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

A lakosok szerény, de egyelőre még elfogadható körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb. Ennek legfőbb oka a munkanélküliség. Az emberek többsége a korábban összegyűjtött tartalékait feléli, újabb megtakarításokra nincs lehetőség. Sajnálatos módon a fiatalok nem tudnak segíteni az idős szülőknek, inkább a szülők segítik a fiatalokat. A lakosság pénzeszközökbe, értékpapírba fektetett megtakarításairól nincs adat.

A településen 344 lakóingatlan található. A családok kevés kivétellel saját tulajdonú családi házban élnek. Néhány házban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzetétől, a tulajdonosok igényességétől függően karbantartottak.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	55,34	28,96
2017	51,33	24,61
2018	52,55	24,63
2019	54,66	23,56
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

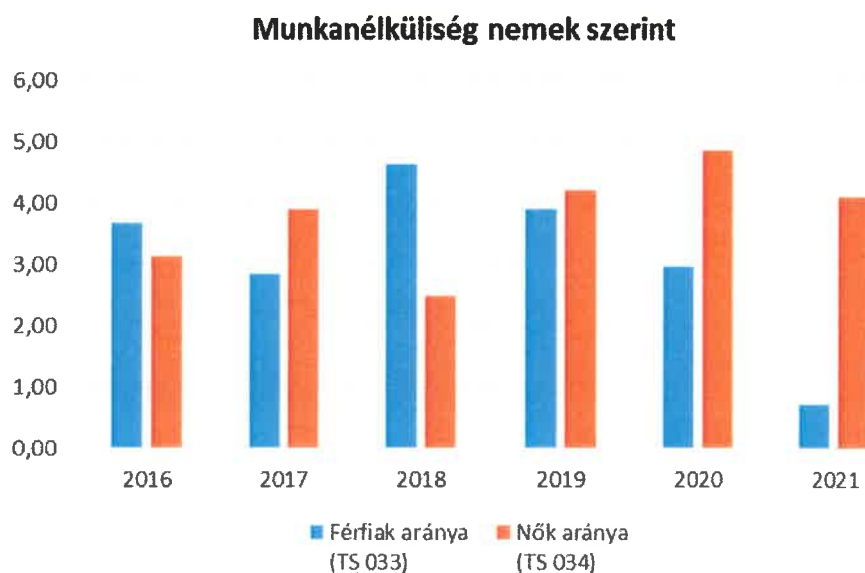
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	3,68	3,13	3,41%
2017	2,85	3,90	3,38%
2018	4,64	2,48	3,56%
2019	3,90	4,22	4,06%
2020	2,96	4,86	3,91%
2021	0,72	4,12	2,42%

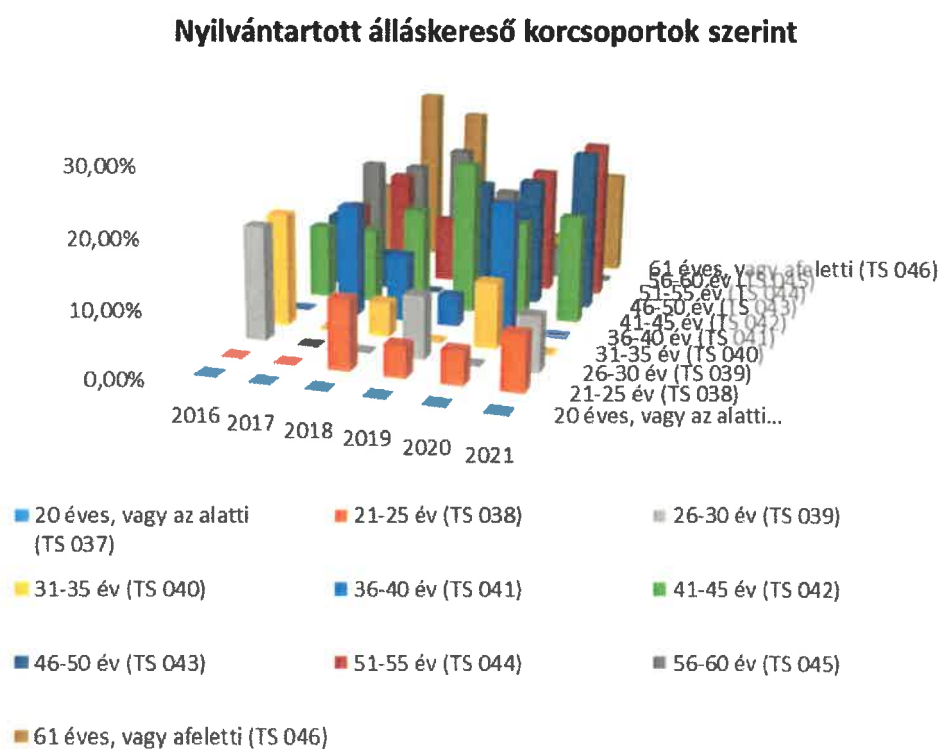
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból kitűnik, hogy Borzavár teljes lakónépességéhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen. Megállapítható, hogy 2016. évhez képest 2021. évben a férfiak esetében lényegesen csökkent, míg a nők körében megnőtt a nyilvántartott álláskeresők száma.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	17	17	19	21	20	12
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	0,00	2,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	10,53%	4,76%	5,00%	8,33%
26-30 év (TS 039)	Fő	3,00	0,00	0,00	2,00	0,00	1,00
	%	17,65%	0,00%	0,00%	9,52%	0,00%	8,33%
31-35 év (TS 040)	Fő	3,00	0,00	1,00	0,00	2,00	0,00
	%	17,65%	0,00%	5,26%	0,00%	10,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	3,00	2,00	1,00	4,00	0,00
	%	0,00%	17,65%	10,53%	4,76%	20,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	2,00	2,00	3,00	5,00	3,00	2,00
	%	11,76%	11,76%	15,79%	23,81%	15,00%	16,67%
46-50 év (TS 043)	Fő	2,00	1,00	0,00	4,00	4,00	3,00
	%	11,76%	5,88%	0,00%	19,05%	20,00%	25,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	3,00	2,00	3,00	4,00	3,00
	%	11,76%	17,65%	10,53%	14,29%	20,00%	25,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	3,00	3,00	4,00	3,00	1,00	0,00
	%	17,65%	17,65%	21,05%	14,29%	5,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	5,00	5,00	2,00	1,00	2,00
	%	11,76%	29,41%	26,32%	9,52%	5,00%	16,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

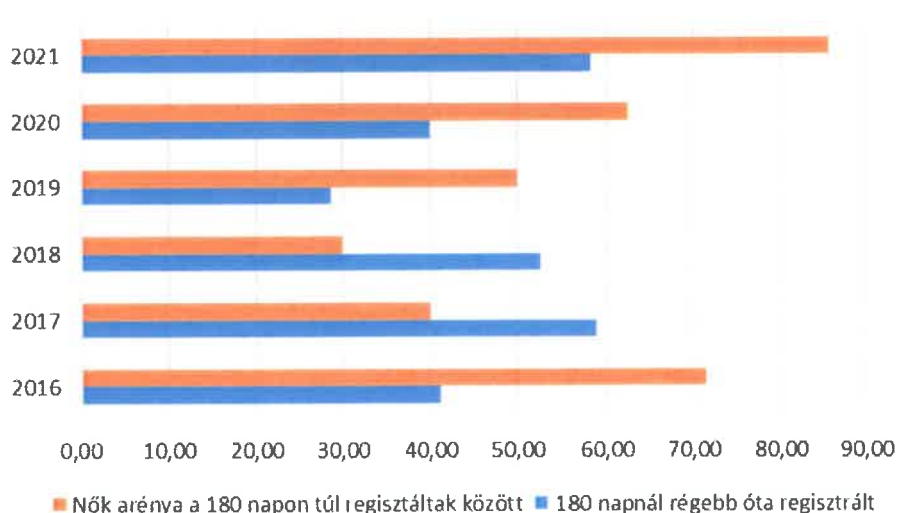
A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztályok tekintetében miként változik a településen. Látható, hogy az álláskeresők száma 2016-tól növekvő tendenciát mutat, majd

2021. évben lényegesen lecsökkent, mely részben köszönhető a közfoglalkoztatás szervezésének is.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2016	41,18	71,43
2017	58,82	40,00
2018	52,63	30,00
2019	28,57	50,00
2020	40,00	62,50
2021	58,33	85,71

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskereső

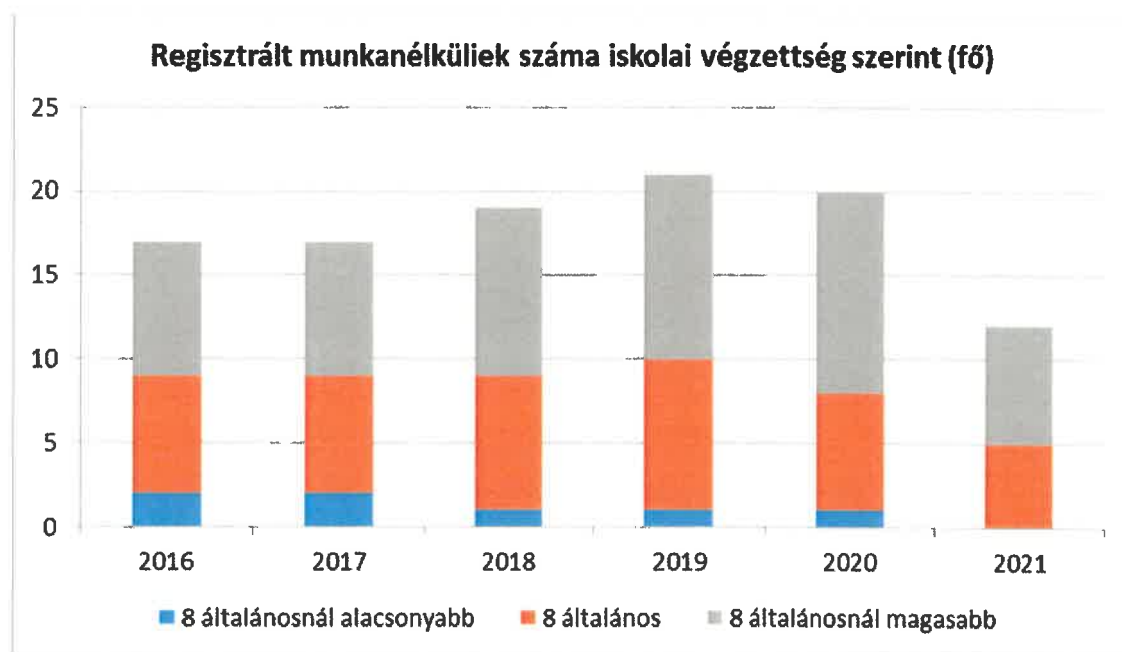
A táblázat tartalmazza a tartós munkanélküliek számát és arányát a nyilvántartott munkanélküliek százalékában. Minél magasabb a tartós munkanélküliek száma, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése, figyelemmel a nemek közötti különbségre.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	17	2	11,76%	7	41,18%	8	47,06%
2017	17	2	11,76%	7	41,18%	8	47,06%
2018	19	1	5,26%	8	42,11%	10	52,63%
2019	21	1	4,76%	9	42,86%	11	52,38%
2020	20	1	5,00%	7	35,00%	12	60,00%
2021	12	0	0,00%	5	41,67%	7	58,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettségének megoszlásából látható, hogy a regisztrált munkanélküliek nagy része a 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkezik.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	10	9
2017	14	8
2018	5	4
2019	10	2
2020	25	3
2021	7	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és közfoglalkoztatottak száma

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyeknek évente legalább 1 havi munkaviszonyt kell igazolni ahhoz, hogy a továbbiakban is kapják ezt a támogatást. Aki nem tud elhelyezkedni, illetve más foglalkoztatónál nem sikerül ezt az időt ledolgozni, annak az önkormányzat közfoglalkoztatás keretében biztosítja ezt a munkát. Önkormányzatunk közfoglalkoztatás keretében végzi a parkfenntartási, hóeltakarítási, síkosságmentesítési és településtisztasági feladatokat.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások,

lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A legközelebbi centrum, illetve a megyeszékhely autóval, autóbusszal rövid idő alatt elérhető, tehát a munkaerő-piac helyzetét hátrányosan nem befolyásolja. Vannak olyan veszprémi, győri székhelyű multinacionális cég, amely különjáratot indít a településre, így az ott dolgozók közvetlenül jutnak el munkahelyükre.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	17	0
2017	17	0
2018	19	0
2019	21	1
2020	20	0
2021	12	0

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból nyert adatok egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítják a figyelmet. A pályakezdők elhelyezkedési esélyei a településen kilátástalanok, mert helyben nincs munkahely. Hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni a középfokú végzettséget vagy szakképesítést nem szerzett munkavállalót. A nem megfelelő iskolai végzettség nehezíti az elhelyezkedést.

A településen a közfoglalkoztatáson kívül nem áll rendelkezésre olyan program, amely megkönnyíti a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet, a képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésüket. A vonzáskörzetben, Zircen viszont a Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Zirci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya szervez munkaerő-piaci képzéseket.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen felnőttképző programok, egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások nincsenek, helyi foglalkoztatási program a közfoglalkoztatás keretében működik. A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal Zirci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokat (munkaközvetítés, információnyújtás, tanácsadás), illetve támogatásokat nyújt, képzéseket szervez.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Borzavár Községi Önkormányzat intézményeiben jelenleg nincs üres álláshely, így nincs lehetőség a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására. Közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatás során előnyben részesül a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személy.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A nem foglalkoztatottak csoportja és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést az eddigiek során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá. A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális ismertek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetősége adott a településen.

A Borzavár-Porvai Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolában a diákoknak lehetőségük nyílik a számítógépes alapismeretek megszerzésére. A Könyvtárban internet hozzáféréssel rendelkező 2 db számítógép áll a könyvtárlátogatók rendelkezésére. A könyvtáros szükség esetén segít az idősebb korosztálynak a számítógépes alapismeretek elsajátításában. Ez különösen fontos napjainkban, hiszen egyre nagyobb teret kap az elektronikus ügyintézés.

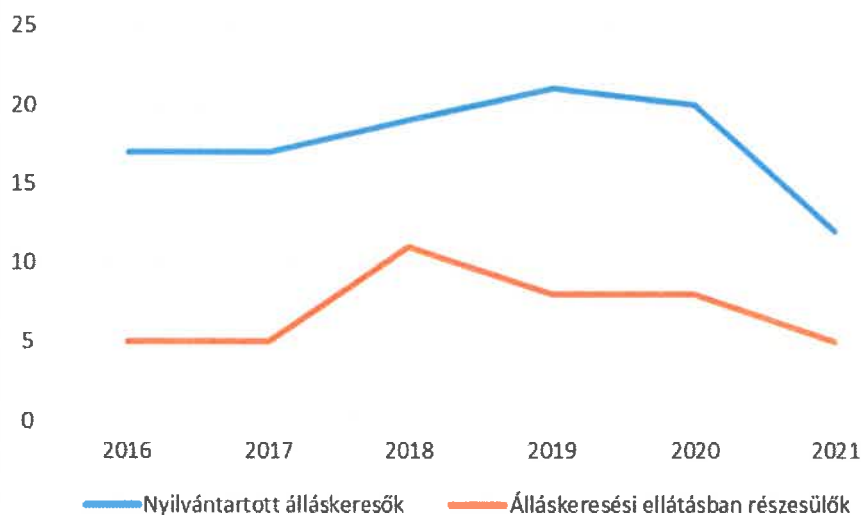
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	17	3,87%	5	29,41%

2017	17	3,70%	5	29,41%
2018	19	4,07%	11	57,89%
2019	21	4,38%	8	38,10%
2020	20	4,04%	8	40,00%
2021	12	-5,13%	5	41,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

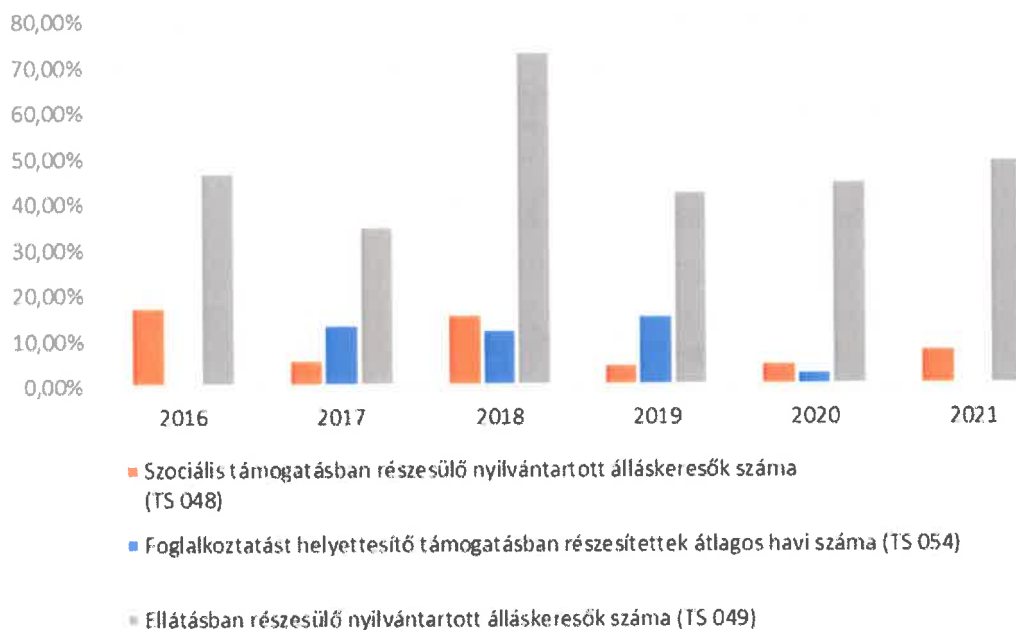

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	3	17,65%	0	0,00%	8	47,06%
2017	1	5,88%	2	13,71%	6	35,29%
2018	3	15,79%	2	12,42%	14	73,68%
2019	1	4,76%	3	15,57%	9	42,86%
2020	1	5,00%	1	3,05%	9	45,00%
2021	1	8,33%	0	0,00%	6	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

**Passzív foglalkoztatás-politikai eszközkel támogatottak száma a
15-64 év közötti népesség arányában II. (%)**

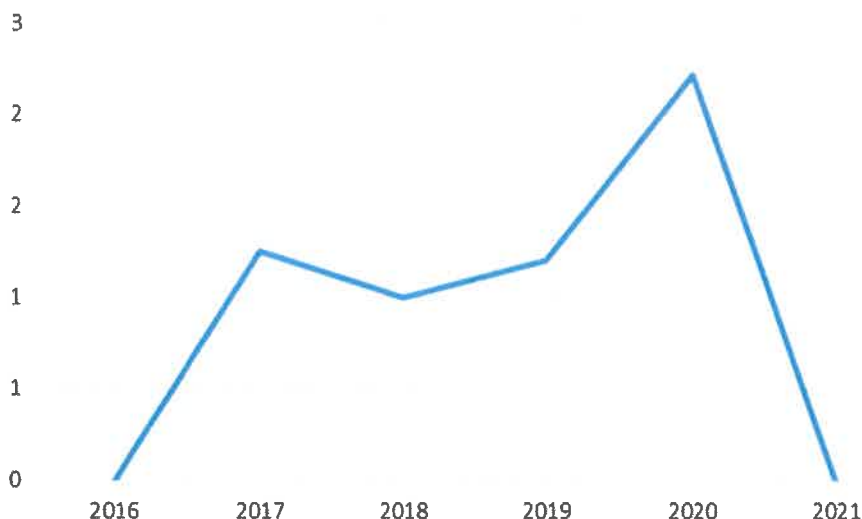

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	0
2017	1
2018	1
2019	1
2020	2
2021	2

Forrás: TeIR, KSH

Eü. károsodási és gyf. támogatásban részesülők

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerint:

„1. § (1) E törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

(2) A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak.

2. § A szociális ellátás feltételeinek biztosítása - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl - az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.”

A szociálisan rászoruló személyek részére pénzbeli és természetbeni ellátás adható.

Pénzbeli ellátások:

- időskorúak járadéka,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás,
- ápolási díj,
- települési támogatás (rendkívüli települési támogatás, temetési segély)
- iskolakezdési támogatás,
- óvodáztatási támogatás,
- gyermekszületési támogatás.

Természetbeni juttatások:

- köztemetés,
- közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság,
- adósságkezelési támogatás.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	333	0	0,00	40,24	97,90	98,50
2017	333	0	0,00	40,24	84,68	98,50
2018	334	1	2,99	40,42	85,03	98,20
2019	335	1	2,99	40,30	84,18	98,51
2020	335	0	0,00	40,30	84,48	98,51
2021	335	0	0,00	40,30	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

A településen nincs bérlakás.

b) szociális lakhatás

A településen nincs szociális lakásállomány.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nincs egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	19	0
2017	19	120
2018	52	51
2019	42	48
2020	43	99
2021	96	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Borzavár Községi Önkormányzat 2023. január 1. hatállyal megszüntette a közüzemi díjhoz nyújtott rendszeres települési támogatást.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családok esetében. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná, vagy náluk kapcsolhatják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

Adósságsökkentő támogatást helyi rendeletünk nem teszi lehetővé.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen nincs külterületi lakóingatlan.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség,

foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Borzaváron szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény célja:

- a) elősegíteni az egyén és ez által a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel- és eszközrendszer, valamint az annak kialakításában közreműködők feladatainak meghatározásával,

- b) hozzájárulni a társadalom tagjai esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi

- szolgáltatásokhoz való hozzáférésük során,

- c) megteremteni annak feltételeit, hogy minden beteg megőrizhesse emberi méltóságát és önazonosságát, önrendelkezési és minden egyéb joga csorbítatlan maradjon,

- d) meghatározni – a szolgáltatók jogállásától és az ellátások fedezetétől függetlenül – az egészségügyi szolgáltatások általános szakmai feltételeit, színvonalának garanciáit,

- e) biztosítani az egészségügyi dolgozók és a szolgáltatást nyújtó intézmények védelmét jogaik és kötelezettségeik meghatározásával, valamint az egészségügyi szolgáltatás sajátos jellegéből fakadó garanciális jellegű intézkedésekkel,

- f) lehetővé tenni az egyéni és a közösségi érdekek harmonikus érvényesülését, a mindenkori népegészségügyi célok elérését, a szükséges erőforrások előteremtését, optimális felhasználását és az egészségtudományok fejlődését.

Az egészségügy törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezetvédelmi és település-egészségügyi feladatai körében gondoskodik:

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezetvédelmi és egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	1	1	0	0	0,00
2017	0	1	1	0	10	4,55
2018	0	1	1	0	22	4,96
2019	0	1	1	0	6	3,05
2020	0	1	1	0	12	4,83
2021	0	1	1	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Borzavár község a zirci felnőtt, és gyermek háziiorvosi szolgálat keretein belül biztosítja az ellátást a lakosok részére. Községünkben heti 2 alkalommal van felnőtt háziiorvosi rendelés, gyermek háziiorvosi rendelés havonta 1 alkalommal. A többi napokon Zircen vehetik igénybe a felnőtt és gyermek háziiorvosi ellátást. Szakorvosi ellátást, igénylő betegeket a háziorvos a zirci és veszprémi szakorvosi rendelőkbe utalja. Az idős vagy mozgáskorlátozott és közlekedésre képtelen beteg személyek számára lehetőség van betegszállító igénybevételére.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok védőnő, gyermekorvos, bevonásával rendszeresen megtörténik. A 0-2 éves korú gyermekek évenkénti státusz vizsgálata védőnő, gyermekorvos bevonásával, az iskoláskorú gyermekek (2-4-6 évfolyam) kötelező szűrővizsgálata védőnő, orvos bevonásával, az iskolai gyógytestnevelésbe sorolás védőnő, gyermekorvos, gyógypedagógus bevonásával történik. Felnőttek részére az évenkénti tüdőszűrő vizsgálat helyben, tüdőszűrő buszban megoldott.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokat nyújtó intézmény (ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény és egyéb speciális ellátást nyújtó intézmény) a településen nincs. A fejlesztő és rehabilitációs ellátásokat a lakosok Zirci Erzsébet Kórház-Rendelőintézetben vehetik igénybe. A gyermekek logopédiai fejlesztését az óvodában és iskolában fejlesztő gyógypedagógus végzi. Gyógytestnevelő alkalmazására jelenleg nincs szükség.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. Szociális alapszolgáltatások keretében a szociális étkeztetést az önkormányzat rendeletben szabályozza.

Szociális étkeztetést jelenleg 25 fő veszi igénybe. Az ételt a Zirci Erzsébet Kórház-Rendelőintézet konyhájáról az önkormányzati tulajdonú autóval házhoz szállítjuk a szociális étkezőknek. Az iskolába és óvodába járó gyermekek részére az ételt Bakonyszentkirályról Adamik László egyéni vállalkozótól vásároljuk. A gyermekétkeztetés és a szociális étkeztetés intézményi térítési díját az önkormányzat rendeletben szabályozza.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében település minden lakója számára elérhető (sportpálya, játszótér).

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A házi segítségnyújtás, közösségi ellátás, támogató szolgálat, nappali ellátás (idősek klubja), nappali ellátás (fogyatékosok nappali intézménye), nappali ellátás (pszichiátriai betegek nappali intézménye), gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, anya-gyermek és csecsemővédelem (iskola-védőnői szolgálat) Borzavár község a Zirci Járás Önkormányzati Társulás Társulási Megállapodása alapján biztosítja.

g) droprevenció szolgáltatások;

Droprevenció tevékenységet elsősorban a Veszprémi Rendőrkapitányság lát el a településen. A Veszprémi Rendőrkapitányság dolgozója a DADA program keretében a Borzavár-Porvai Német Nyelvoktató Általános Iskolában droggal kapcsolatos előadást tartott.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet. A szolgáltatások igénybevétele minden rászoruló számára biztosított.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Hátránykompenzáló juttatásként szerepel a létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére nyújtott rendkívüli települési támogatás, tankönyvtámogatás, óvodáztatási támogatás.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

Borzavár Községi Önkormányzat népkonyhát nem működtet.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	nem	350	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltaknak megfelelően az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg, melyből bizonyos feladatokat átruházott a polgármesterre. A polgármester az átruházott hatáskörben hozott döntéseiről tájékoztatja a képviselő-testületet. A képviselő-testület tagjainak száma 5 fő. A Képviselő-testület éves munkaterv szerint ülésezik. A Képviselő-testület alakuló, rendes és rendkívüli ülést tart. Évente egy alkalommal nyilvános ülés keretében közmeghallgatást tart. A nyilvános ülésre, a napirend érintettjei, a civilszervezetek meghívást kapnak. A település lakossága a hirdetőtáblákra kifüggesztett meghívóból értesül az ülés időpontjáról, napirendjéről.

Az önkormányzat támogatja az egyesületek, civil szervezetek, iskola, óvoda által rendezett programokat, rendezvényeket (gyermeknap, idősök napja, adventi kézműves foglalkozások, falunap). Akinek otthonában nincs internetezési lehetőség azok igénybe vehetik az önkormányzatnál és a könyvtárban az ingyenes szolgáltatást. A könyvtárban a beiratkozás ingyenes, hetente 2 alkalommal nyílik lehetőség a könyvtár látogatására.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen etnikai konfliktusok nem léteznek, így azok kezelésére nincs szükség.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Rendezvények, programok lebonyolításánál önkéntes munkát egyaránt vállalnak az egyesületek és a szülők is.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. (továbbiakban: Njtv.) 1. § (1) bekezdése alapján nemzetiség minden olyan – Magyarország területén legalább egy évszázada honos – népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg, egyben olyan összetartozás-tudatról tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul. Az Njtv. 1. § (2) bekezdése értelmében „A nemzetiségi jogok és kötelezettségek vonatkozásában az (1) bekezdés szerinti nemzetiséghez tartozik az a Magyarországon lakóhellyel rendelkező személy, aki magát valamely nemzetiséghez tartozónak tekinti és ezen nemzetiséghez tartozását az e törvényben meghatározott esetekben és módon kinyilvánítja.”

Településünkön a 2011. évi népszámláláskor tett nyilatkozatok alapján nem jött létre nemzetiségi önkormányzat.

e) helyi lakossági önszerveződések

A helyi lakosság időnként megvalósít valamilyen önszerveződést, ami a közösségben rejlő potenciál jelentőségét jelzi.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Községünkben nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Életvezetési problémák, értékrend válsága a családon belül.	Életvezetési tanácsadások, foglalkoztatások tartása.
Szakképzetlen munkanélküliek, illetve nem megfelelő szakképzés.	Szakképzési tanfolyamok indítása térségi szinten.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- c) az otthonteremtési támogatás,

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családba fogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) nevelésbe vétel,
- e) a nevelési felügyelet elrendelése,

- f) az utógondozás elrendelése
g) utógondozási ellátás.

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek,
b) a jegyző,
c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő,
f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	400	361	761	52,56%	47,44%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	24			3,15%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	68	45	113	8,94%	5,91%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	7	13	20	0,92%	1,71%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	3	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	3
2021	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele járási hivatali hatáskör. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételevel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az illetékes hatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosít.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	0
2017	11
2018	10
2019	7
2020	6
2021	2

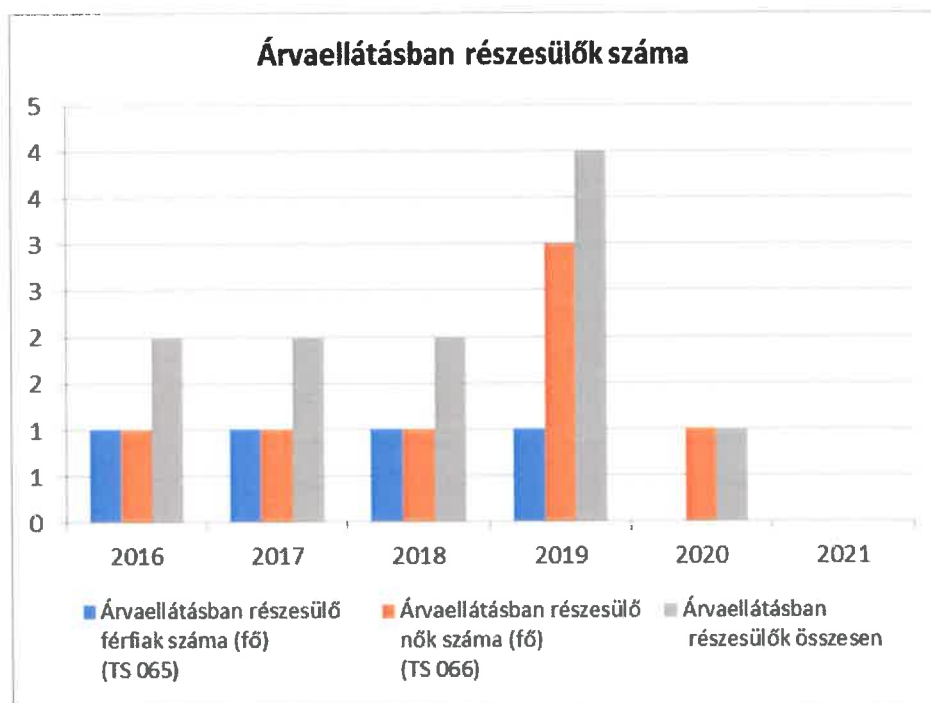
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázatból látható, hogy településünkön a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a 2017. évtől kezdődően folyamatosan csökkent, 2022. évben csak 1 fő részesült ilyen ellátásban.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	1	1	2
2017	1	1	2
2018	1	1	2
2019	1	3	4
2020	0	1	1
2021	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A települési önkormányzat jegyzője megállapítja – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) rendelkezéseinek megfelelően - a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a központi költségvetés biztosítja.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelmet 2022. évben 1 család nyújtott be, így rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 1 család 1 gyermeke részesült.

2022. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített családok száma a gyermekek száma szerint:

1 gyermek	2 gyermek	3 gyermek	4 vagy 5 gyermek	Összesen
1	0	0	0	1
ebből: gyermekét egyedülálló				
0	0	0	0	0

2022. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben jogosult gyermekek száma életkor szerint:

6 éves kor alatt	7-14 éves	15-18 éves	19 év feletti	Összesen
0	0	1	0	1
Ebből: tartósan beteg, fogyatékos				
0	0	0	0	0

Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet vizsgálata és megállapítása

A Gyvt 67/A. § (1)-(2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) **Hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
 - b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
 - c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségslakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
- (2) Halmozottan hátrányos helyzetű**
- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
 - b) a nevelésbe vett gyermek,
 - c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

Borzavár községben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok közül 2022. december 31. napja előtt 1 **gyermek szülője kérte – szülő alacsony iskolai végzettségére tekintettel - a hátrányos helyzetének** megállapítását, így 2022. december 31. napján 1 hátrányos helyzetű gyermek volt a nyilvántartásban.

Rendkívüli települési támogatás

Borzavár Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális, gyermekvédelmi és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 3/2023. (I. 31.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) alapján rendkívüli települési támogatást nyújtott az Önkormányzat azokat a gyermeket nevelő, vagy gyermekkel rendelkező személyeknek, akik időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdenek.

A hatáskör jogosultjának döntése alapján a rendkívüli települési támogatás természetben is nyújtható (élelmiszer, tankönyv és tanszer, továbbá közüzemi díj, intézményi és gyermekintézményi térítési díj intézmény számlájára történő közvetlen utalása, napi egy alkalommal a támogatottaknak becsomagolva eljuttatott ebéd, meleg étel formájában, a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóin keresztül, a családgondozó bevonásával természetbeni ellátás útján, és a támogatás céljának megjelölésével, a felhasználás számlával történő előzetes vagy utólagos igazolásával).

Ezen támogatási formára 2022. évben nem érkezett kérelem.

A gyermekekre tekintettel megállapított rendkívüli települési támogatás (2015. március 1. napja előtt önkormányzati segély) alakulása:

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Esetek száma	18	24	15	7	6	6	5	3	2
Támogatott családok száma	6	7	7	3	3	2	2	2	1
Gyermekek száma	12	13	11	5	7	5	5	3	2
Kifizetett összeg (e Ft-ban)	185	225	140	75	80	70	55	25	20

A fenti adatok alapján megállapítható, hogy évről évre kevesebb kérelmező fordult az önkormányzathoz támogatásért, 2022. évben pedig nem is érkezett ilyen irányú kérelem.

Iskolakezdési támogatás

Borzavár Községi Önkormányzat a Rendelet 22. §-a alapján iskolakezdési támogatásra jogosult az a borzavári állandó lakóhellyel rendelkező tanulót, aki

- „a) általános iskolai jogviszonnyal rendelkezik,
- b) szakiskolai és középiskolai (gimnázium és szakközépiskola) jogviszonnyal rendelkezik,
- c) gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény tanulói jogviszonnyal rendelkezik, vagy
- d) nappali rendszerű képzésben első diplomáját szerzi felsőfokú oktatási intézményben.”

Az iskolakezdési támogatás kifizetése közvetlenül pénzbeli támogatásként pénzben a tanulónak vagy a törvényes képviselőjének való utalással bankszámlára vagy postai utalvánnyal történik.

Az iskolakezdési támogatás mértéke: 10.000,- Ft/tanév. 2022. évben 17 gyermek részesült iskolakezdési támogatásban, kifizetésre került 170 ezer forint.

Óvodáskorú gyermeket nevelő szülők támogatása

Borzavár Községi Önkormányzat a Rendelet 23. §-a alapján óvodakezdési támogatásban részesítheti azon borzavári állandó lakóhellyel rendelkező szülőt, akinek óvodás korú gyermeke a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde Borzavári Manókert Óvoda tagintézményébe jár.

Az óvodáztatási támogatás mértéke: 40.000,- Ft/év/gyermeke. A támogatás évi két részletben március és augusztus hónapokban került kifizetésre. 2022. évben 17 gyermek részesült óvodakezdési támogatásban, kifizetésre került 540 ezer forint.

Gyermekszületési támogatás

A Rendelet 21. §-a értelmében a hatáskört gyakorló polgármester gyermekszületési támogatást állapít meg a borzavári állandó bejelentett lakcímmel rendelkező családnak, egyedül álló szülőnek, aki a gyermek születését születési anyakönyvi kivonattal igazolja, amennyiben a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap legkisebb havi összegének 700 %-át.

A támogatás gyermekenként 20 ezer forint/gyermek. Borzavár Községi Önkormányzat 2022. évben 2 gyermek „születését” támogatta összesen 40 ezer forinttal.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Gyermekeitkeztetés

A Gyvt. 21. §-a értelmében:

„(1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a közép fokú iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.”

A Gyvt. 21/A. § (1)-(2) bekezdése alapján:

„(1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

a) a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést,

b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést kell biztosítani.

(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.”

Borzavár Községi Önkormányzatnak a Gyvt. 21. § (1) bekezdés a)-b) pontja alapján az óvodában és az általános iskolában szükséges a gyermekétkeztetést biztosítani.

Borzavár Községi Önkormányzat gyermekétkeztetési feladatait vásárlás útján oldja meg. Az ételt Bakonyszentkirályról Adamik László egyéni vállalkozótól szállítja a gyermekintézményekbe.

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése alapján „Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

- a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
 - aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékka csökkentett összegének 130%-át vagy
 - ae) nevelésbe vették;
 - b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 - bb) nevelésbe vették;
 - c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
 - d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - da) nevelésbe vették, vagy
 - db) utógondozói ellátásban részesül.”

A Gyvt. 21/B. § (2) bekezdés szerint „Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

- a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
- c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

A fenti mentesség és kedvezmények biztosításakor a Gyvt. 21/B. § (3)-(9) bekezdéseire figyelemmel kell lenni.

a) Az ingyenesen és kedvezményrel étkező gyermekek számának* alakulása:

Kedvezmény mértéke	Kedvezményben részesülő gyermekek száma								
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
100 %-os	22	20	11	16	14	17	20	20	17
50 %-os	15	14	2	11	11	14	12	8	11

* Ellátotti mutatószám!

b) Az ingyenesen és kedvezményrel étkező gyermekek számának* alakulása korcsoportos megoszlás szerint:

Kedvezmény mértéke	Kedvezmény igénybevevő	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
50%	<i>óvodás gyermek</i>	1	0		0	0	0	0
	<i>általános iskolás gyermek</i>	1	11	13	14	12	8	11
100%	<i>óvodás gyermek</i>	4	10	10	14	16	18	15
	<i>általános iskolás gyermek</i>	7	6	4	3	4	2	2

* Ellátotti mutatószám!

A kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma 2013-2015. időszakban csökkenést mutat, majd 2016. évben növekedett, 2017. évben stagnált, 2018. évtől ismét növekedett, majd 2020. évtől ismét csökkenést mutat.

Szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 1. napjától a Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontjának szabályozása alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

2022. évben szülői nyilatkozatok (kérelem) alapján a szünidei ingyenes gyermekétkeztetést igénybe vette:

Tavaszi szünetben: 1 gyermek
 Nyári szünetben: 1 gyermek
 Őszi szünetben: 1 gyermek
 Téli szünetben: 1 gyermek

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Településünkön nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Településünkön nincs külföldről visszatért gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen szegregált, telepszerű lakókörnyezet nem található.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

- b) A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái
- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
 - b) a családi napközi,
 - c) a családi gyermekfelügyelet,
 - d) a házi gyermekfelügyelet,
 - e) az alternatív napközbeni ellátás.
- c) A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb

szükségeinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

- d) Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.
- e) Gyermekek étkeztetése: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkeztést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári gyermekétkeztetésben is.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	29	-
2017	1	29	-
2018	1	30	-
2019	1	34	-
2020	1	31	-
2021	1	28	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői szolgálatot Zirc Városi Önkormányzat a Zirci Járás Önkormányzati Társulás útján biztosítja, a feladatot a Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ Védőnői Szolgálat látja el. A védőnő több településen látja el feladatát, az adatok összesítve jelennek meg, így külön a településre vonatkozóan nem tud adatot szolgáltatni.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	1	1	n.a.	n.a.
2018	0	1	1	n.a.	n.a.
2019	0	1	1	n.a.	n.a.
2020	0	1	1	n.a.	n.a.
2021	0	1	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A házi orvos és gyermekorvos több településen látja el feladatát, adataik összesítve jelennek meg, így külön a településre vonatkozóan nem tudnak adatot szolgáltatni.

A borzavári orvosi rendelőben hetente két alkalommal rendel a házi orvos, havi két alkalommal pedig a gyermekorvos. Mindkettőjüknek Zircen van a körzetük, onnan járnak ki rendelni. A hét többi napján a borzavári lakosoknak betegség esetén a zirci házi orvosi, illetve gyermekorvosi rendelőt kell igénybe venni.

A szakorvosi ellátást igénylő betegeket a házi orvos a zirci, illetve veszprémi szakorvosi rendelőintézetbe utalja. Az idős, mozgásukban korlátozott, illetve önálló közlekedésre képtelen személyek számára, szükség szerint betegszállító igényelhető.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az iskolában és óvodában biztosított a logopédiai fejlesztés.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása,
- gyermekek esélynövelő szolgáltatásai

Biztos Kezdet Gyerekház vagy Tanoda településünkön nem működik

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Településünkön bölcsőde nem működik.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön családi napközi nem működik.

f) gyermekvédelem;

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	0	
Óvodai férőhelyek száma	30	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.00 h-tól 16.00 h-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	5 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön egy óvoda, a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde Borzavári Manókert Óvoda tagintézményként működik a Zirc-Lócut Óvodatársulás keretében. Az óvodai férőhelyek száma 30. Az óvoda a nyitva tartással próbál igazodni a szülők igényeihez.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek esetén rendkívüli települési támogatás formájában adható. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény folytán az ingyenes gyermekétkeztetés biztosított.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított. A településen az iskola épületében tornaterem, az óvodában tornaszoba található, ahol tornaórák megtarthatóak. Ezen kívül a településen játszótér, futballpálya is rendelkezésre áll.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétféi, szünidei);

Az intézményi gyermekétkeztetést az Önkormányzat Bakonyszentkirályról Adamik László egyéni vállalkozó konyhájáról az önkormányzat autójával történő szállítással biztosítja. Hétféi étkeztetésre nincs lehetőség, a szünidei étkeztetés biztosított.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Tudomásunk szerint erre irányuló bejelentés nem történt a településen ez ideig.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Borzavár Községi Önkormányzat a szociális juttatásokról szóló rendelete alapján pénzbeli és természetbeni juttatás formájában támogatja a családokat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	10	0	0,00
2017	18	0	0,00
2018	18	0	0,00
2019	20	0	0,00
2020	24	0	0,00
2021	25	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	75	0	0,00
2017	94	0	0,00
2018	93	5	6,49
2019	95	6	7,69
2020	98	4	5,26
2021	99	2	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	4	0
2017	4	0
2018	3	0
2019	3	0
2020	2	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve

amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások keretében az óvodában alkalmaznak logopédust, akik helyben foglalkoznak a gyermekekkel.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai						
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 086)
	fő	db	db	db	fő	
2016	23	1	25	1	10	
2017	26	1	25	1	18	
2018	26	1	25	1	18	
2019	30	1	25	1	20	
2020	29	1	25	1	24	
2021	30	1	25	1	25	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	6	1	12,50	48,00
2017	0	6	1	13,00	38,46
2018	0	6	1	12,83	45,45
2019	0	6	1	13,00	47,44
2020	0	6	1	12,67	44,74
2021	0	6	1	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	7
2017	12
2018	9
2019	9
2020	14
2021	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az intézményekben nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Településünkön egy iskola működik.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	n.a.	4
2017	0	0	n.a.	4
2018	0	0	n.a.	3
2019	0	0	n.a.	3
2020	0	0	n.a.	3
2021	0	0	n.a.	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Óvodai épület beázása.	Óvodai tetőszerkezet felújítása.
A gyermekek nyári felügyeletének biztosítása.	Nyári napközi megszervezése pedagógusok és önkéntesek bevonásával.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerőpiaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

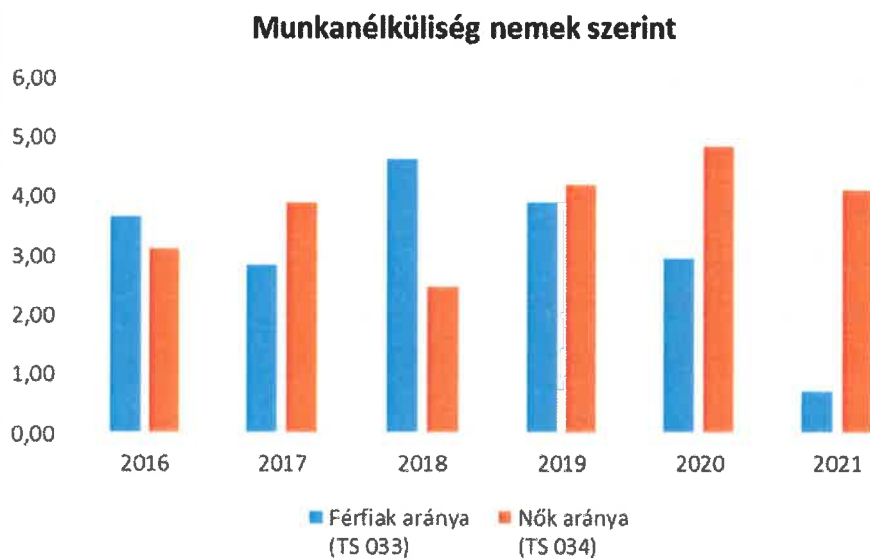
A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint:

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén,
- szociális biztonság terület

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	3,68	3,13	3,41%
2017	2,85	3,9	3,38%
2018	4,64	2,48	3,56%
2019	3,9	4,22	4,06%
2020	2,96	4,86	3,91%
2021	0,72	4,12	2,42%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

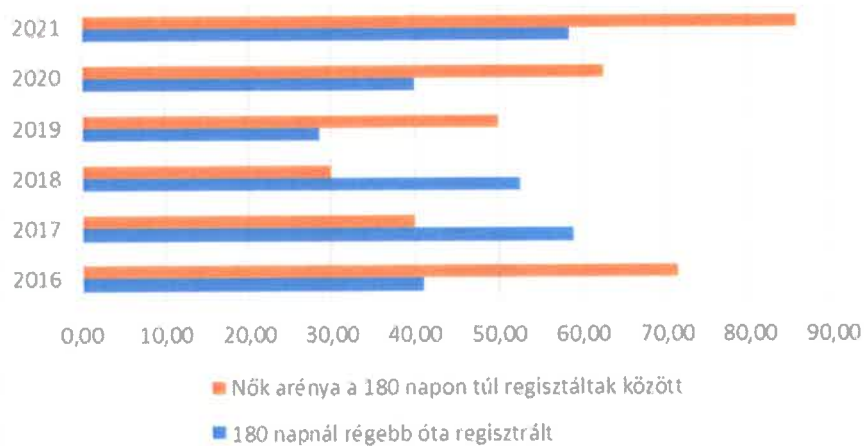

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél belül (TS 058)
	%	%
2016	41,18	71,43
2017	58,82	40
2018	52,63	30
2019	28,57	50
2020	40	62,5
2021	58,33	85,71

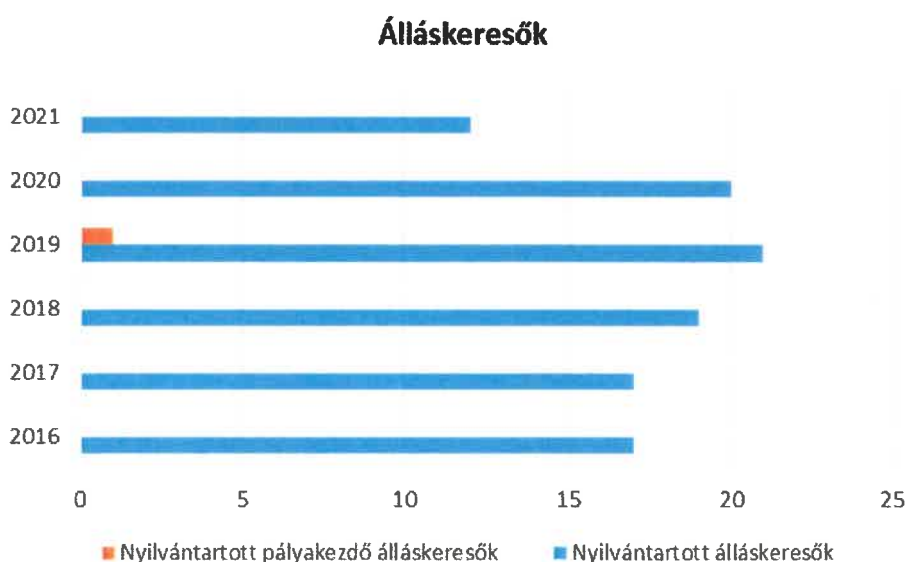
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszabb ideje álláskereső

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	17	0
2017	17	0
2018	19	0
2019	21	1
2020	20	0
2021	12	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők részvétele a foglalkoztatást segítő és képzési programokban, az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről, valamint a foglalkoztatás területén történő hátrányos megkülönböztetésről nincs információ.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	29	-
2017	1	29	-
2018	1	30	-
2019	1	34	-
2020	1	31	-
2021	1	28	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő. A védőnő nem csak a kisgyermekek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem a kismama gyakorlati és lelki segítése is feladat. Szoros kapcsolatban áll a családokkal, rálátása van a gyermek családi körülményeire, kapcsolatot tart a Család- és Gyermejjóléti Szolgálattal, gyermekorvossal, háziorvossal.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünk nem rendelkezik bölcsődével.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.

A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, a - szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,

- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-jétől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

A településen bölcsőde nincs, óvoda viszont működik. Az óvodai férőhelyek száma 30 fő, egy óvodai csoport működik. Családi napközi, családi gyermekfelügyelet, házi gyermekfelügyelet, alternatív napközbeni ellátás községünkben nem működik. Az általános iskolában a napközi megoldott.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző a településen. Ez nem azt jelenti, hogy nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. A bántalmazást, lelki terrort nem szabad figyelmen kívül hagyni, szigorúan fel kell ellene lépni. Akit ilyen atrocitás ér, az a Zirci Önkormányzati Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatához fordulhat, továbbá a Veszprémi Rendőrkapitányság Zirci Rendőrőrsén feljelentést tehet.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen anyaoththon, családok átmeneti otthona nem működik, de információink szerint jelenleg erre nincs is szükség.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A településen a közéletben a férfiak aktivitása nagyobb, mint a nőké. Az öttagú képviselő-testület összetétele: 1 nő és 4 férfi.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségügyi szűrővizsgálatok alacsony részvételi aránya.	Tájékoztatások, előadások, szűrővizsgálatok szervezése.
Visszatérés, munkába állás nehézségei a gyermeket vállaló nők esetében.	Képzések szervezése az elhelyezkedés esélyének növelése érdekében.

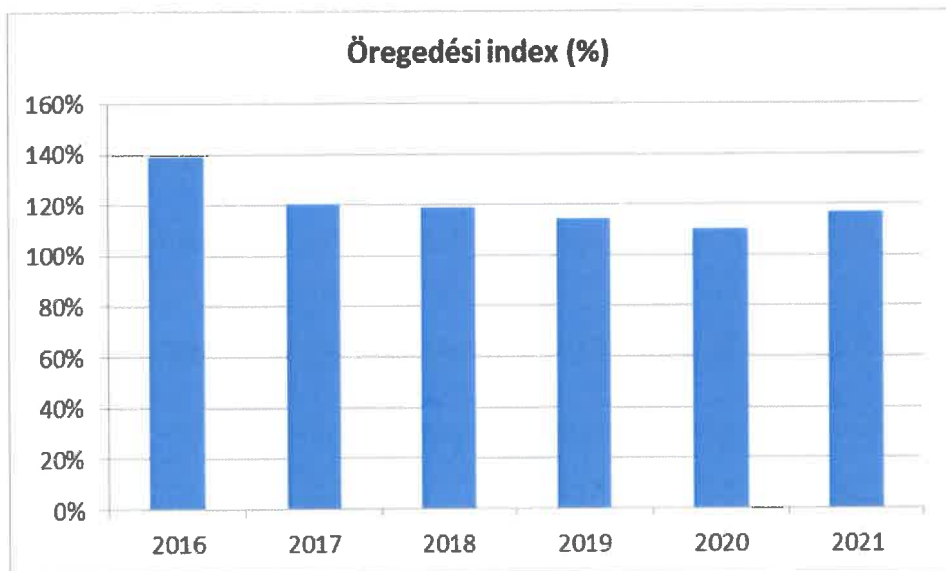
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	136	98	138,78%
2017	131	109	120,18%
2018	132	111	118,92%
2019	129	113	114,16%
2020	130	118	110,17%
2021	126	108	116,67%

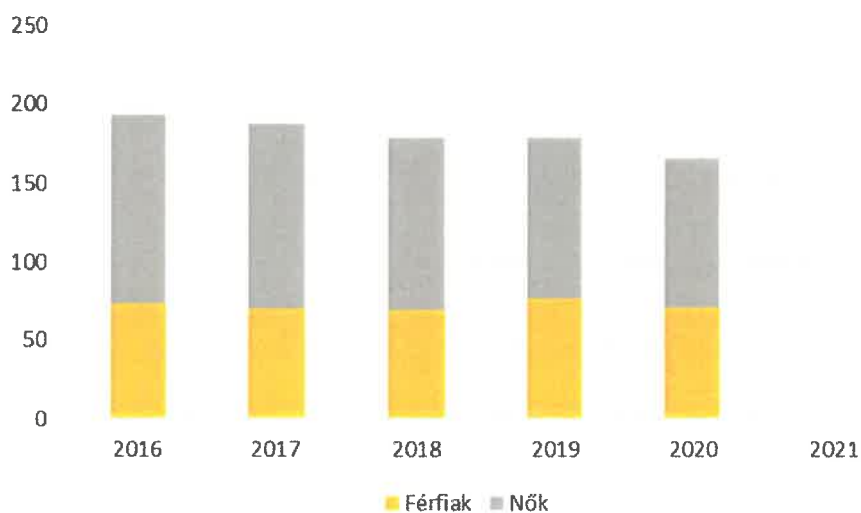
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	73	120	193
2017	70	118	188
2018	69	110	179
2019	77	102	179
2020	71	95	166
2021	0	0	0

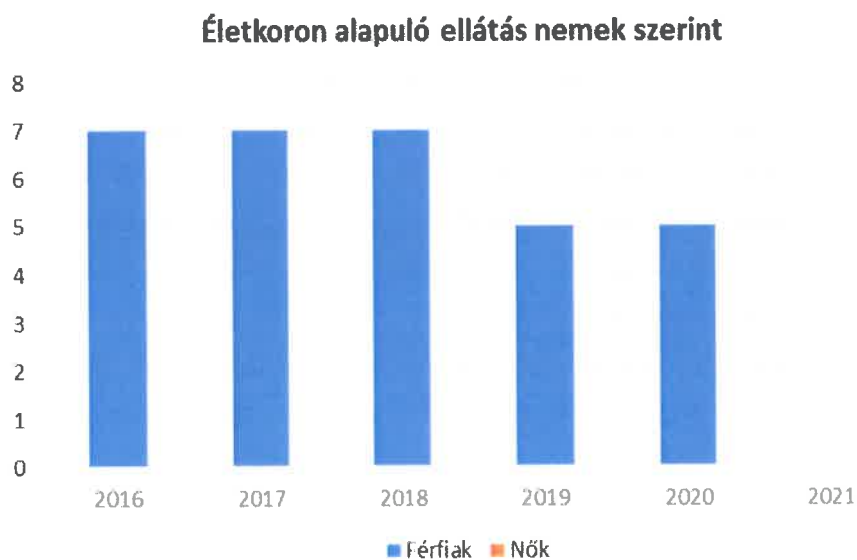
Forrás: TeIR, KSH Tstar

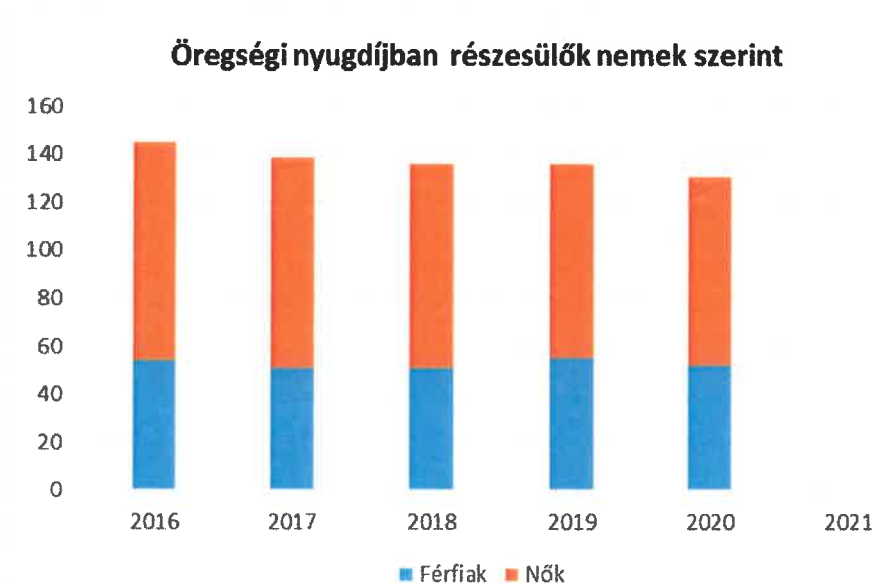
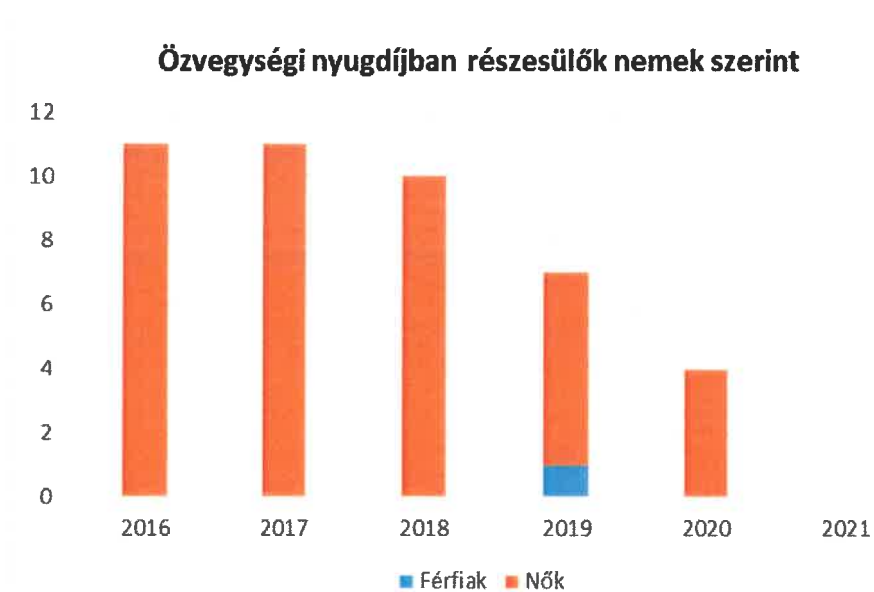
Nyugdíjasok nemek szerinti megoszlása

ű6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	7	0	54	91	0	11	0
2017	7	0	51	88	0	11	0
2018	7	0	51	85	0	10	0
2019	5	0	55	81	1	6	0
2020	5	0	52	79	0	4	0
2021	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer az alábbi nyugellátásokat biztosítja:

- a) saját jogú nyugdíj
 - öregségi nyugdíj,
- b) hozzátartozói nyugdíj
 - özvegyi nyugdíj,
 - árvaellátás,
 - a szülői nyugdíj,
 - baleseti hozzátartozói nyugellátás,
 - özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a járási hivatal állapítja meg.

Borzavár településen jelenleg egy fő részére került megállapításra időskorúak járadéka.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	17	17	19	21	20	12
41-45 év (TS 042)	Fő	2	2	3	5	3	2
	%	11,76%	11,76%	15,79%	23,81%	15,00%	16,67%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	1	0	4	4	3
	%	11,76%	5,88%	0,00%	19,05%	20,00%	25,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	2	3	2	3	4	3
	%	11,76%	17,65%	10,53%	14,29%	20,00%	25,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	3	3	4	3	1	0
	%	17,65%	17,65%	21,05%	14,29%	5,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	5	5	2	1	2
	%	11,76%	29,41%	26,32%	9,52%	5,00%	16,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az idős korosztály (jellemzően 55 év felettiek) foglalkoztatási mutatói a településen alacsonyak. Nem jellemző a településre, hogy a lakosság köréből többen éljenek a nyugdíj melletti munkavégzés lehetőségével. Az idős, nyugdíjas emberek a vidéki életmóddal járó többletterhelés (házkörüli teendők pl. kertművelés, állattartás) mellett nem vállalnak munkát.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Időseket ért hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan konkrét információval nem rendelkezünk.

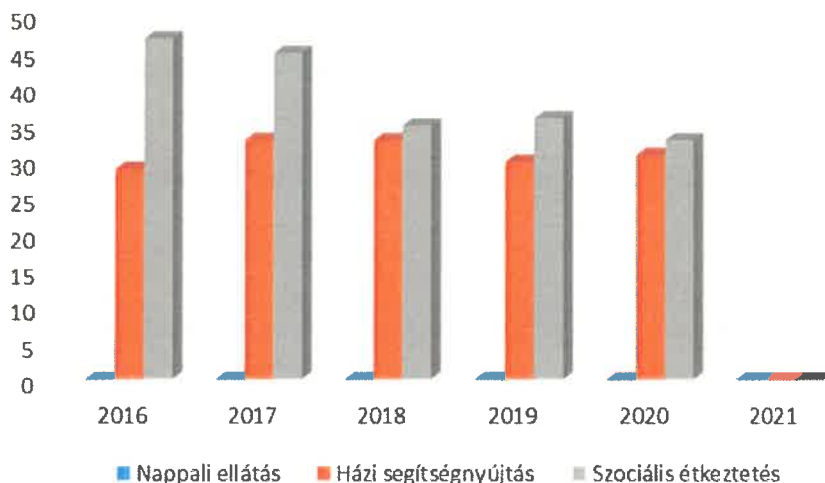
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idők egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	136	0	29	47
2017	131	0	33	45
2018	132	0	33	35
2019	129	0	30	36
2020	130	0	31	33
2021	126	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Ellátások

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idők számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást. Az étkeztetés kivételével a szociális szolgáltatásokat társulási formában, a Zirci Járás Önkormányzati Társulás keretében látja el.

A falu elöregedő, így egyre nagyobb igény mutatkozik a szociális ellátásra. Az önkormányzat kötelező feladata az idők részére szociális étkeztetés biztosítása. A Bakonyszentkirályról

vásárolt ételt az önkormányzati tulajdonú gépjárművel házhoz szállítja az önkormányzati autó az időseknek. Nappali ellátásra nem mutatkozik igény a településen.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Községünkben Népdalkör működik, tagjait az idősebb korosztály alkotja. Rendszeresen tartanak próbát, fellépnek a falunapon, a környező települések falunapjain.

Községünkben működik könyvtár, heti 2 alkalommal 2-2 órás nyitva tartással várja a látogatókat.

Vallásgyakorlásra heti 1 alkalommal, és ünnepek alkalmával nyílik lehetőség. Sportrendezvényeken inkább a fiatal korosztály vesz részt.

c) idősek informatikai jártassága;

A település idős korosztályára nem jellemző az informatikai jártasság.

d) a generációk közötti programok.

Az iskolás és óvodás gyermekek a rendezvényeken műsorral szoktak kedveskedni az idősebb generációnak.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A nyugdíjasok közül vannak, akik aktívak az önkormányzati és egyházi eseményeken, de az idősebbek már koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról. Az Önkormányzat minden évben felkösönti az időseket az Idősek Napja alkalmából.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Informatikai ismeretek hiánya.	Képzések beindítása, ehhez informatikai háttér biztosítása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

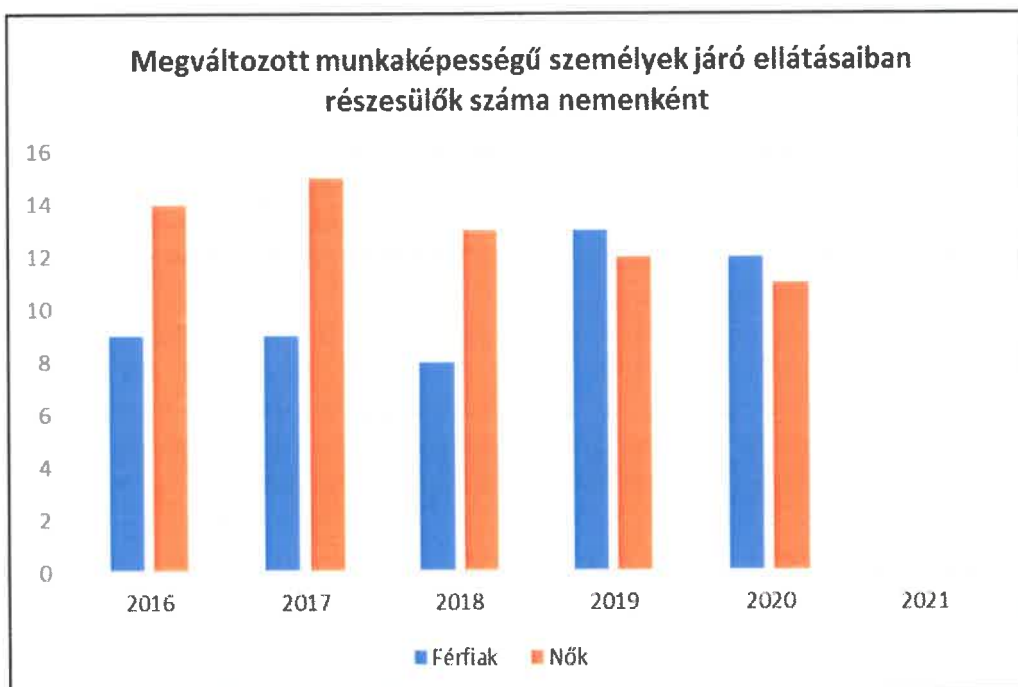
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	9	14	23
2017	9	15	24
2018	8	13	21
2019	13	12	25
2020	12	11	23
2021	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A településen a fogyatékos személyek nappali ellátását biztosító önkormányzati, egyházi és civil fenntartású intézmény nincs. Az önkormányzat ezt a feladatellátást a Zirci Járás Önkormányzati Társulás útján biztosítja. Jelenleg ezt az ellátást senki nem veszi igénybe.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő

átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Mindezekre tekintettel javasolt folyamatosan felkutatni a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítani.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A megváltozott munkaképességű személyeknek településünkön nincs lehetőség a munkavállalásra. Önkormányzatunk társulás útján, a Zirci Szociális Szolgáltató Központ által Zircen tud munkát biztosítani. Jelenleg ilyen irányú igény nem merült fel településünkön.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékos jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítései. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

A foglalkoztatás akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató

szolgáltatástól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

Az adatgyűjtést ezért célszerű strukturált interjú módszerével végezni, melynek keretében a település jegyzőjét, - vagy az általa kijelölt személyt-, a település szociális részlegének vezetőjét, ügyintézőjét, a családsegítő szolgálat vezetőjét, a fogyatékos személyek részére ellátást nyújtó szociális intézmény vezetőjét és a fogyatékosok érdekképviselőjét ellátó helyi szervezet vezetőjét célszerű kérdezni.

Településünkön a fogyatékossgal élő személyek hátrányos megkülönböztetéséről a foglalkoztatás terén nincs információnk.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Településünk társulás útján, a Zirci Járás Önkormányzati Társulás által fenntartott Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ által működtetett fogyatékosok és a pszichiátriai betegek nappali ellátásával és a házi segítségnyújtás biztosításával támogatja az érintett személyek önálló életvitelét.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Előfordul, hogy a fogyatékos személy megfelelő információk hiányában nem részesül a számára jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban.

Ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapothból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról 2011. évi CXCI. törvény)

- Súlyos fogyatékoság után járó adókedvezmény
- Akadálymentesítési támogatás
- Magasabb összegű családi pótlék
- Vakok személyi járadéka
- Utazási kedvezmény
- Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,
 1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
 2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
 3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A települések élő fogyatékos személyek számáról, pénzbeli ellátásról nincs információ. Ahhoz, hogy segítséget tudjunk nyújtani számukra, szükséges helyi adatgyűjtéssel feltérképezni a helyzetet.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékkal élő személyek jogait biztosítják:

- Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))
- Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat. Javasoljuk, azoknak a szolgáltató szervezeteknek a bevonását, melyek professzionális segítséget nyújthatnak. Ilyenek például a jelnyelvi

tolmácsszolgálatok, a könnyen érthető fordításokat készítő ÉFOÉSZ és tagszervezetei, a speciális eszközkölcshözjárók. Javasoljuk továbbá, hogy az önkormányzat érintett munkatársai kapcsolódjanak be olyan tréningekbe, képzésekbe, ahol ezek a tudások megtanulhatók, ilyenek egyebek mellett az Emberi Erőforrások Minisztériuma által támogatott és az FSZK Nonprofit Kft. képzései.

- **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:** A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviszheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)
- **Közlekedés:** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevitelre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmérnök, valamint az érintett fogyatékos csoport képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint a következő dokumentum áttekintését: Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés. A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a honlapra építve
- **Támogató szolgálat, segédeszköz:** fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevitelét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)
- **Egészségügy:** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv. Javasoljuk, hogy az ehhez elengedhetetlen attitűdváltás eléréséhez a szolgáltatók vegyék igénybe az országban több helyen elérhető tréninglehetőségeket (GYEMSZI ETI és FSZK Nonprofit Kft. egyebek mellett), valamint igényeljék azokat a hozzáférést biztosító megoldásokat, melyekről a korábbiakban már szóltunk.
- **Oktatás, képzés:** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt

megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

- Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagy létszámú ápoló–gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokkal. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában. Javasoljuk megismerni a folyamat jogszabályi hátterét, valamint azokat a szakmai, módszertani anyagokat, melyek ezt a közösségi alapú szolgáltatások felé való elmozdulást segítik. A dokumentumok a folyamatot generáló Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testület honlapjáról tölthetők le: A közösségi beilleszkedést segíthetik a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei is, így bevonásuk javasolt.
- Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Az első kérdésre javasoljuk minden esetben rehabilitációs szakmémők, valamint az érintett fogyatékos csoportot képviselőjének a bevonását a tervezésbe és a megvalósításba, valamint a következő dokumentum áttekintését: Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez – Komplex akadálymentesítés (<http://www.fszk.hu/bemutakozas/programirodak/akadalymentesitesi-programiroda/szakmai-anyagok/segedlet-a-kozzszolgaltatasok-egyenlo-eselyu-hozzaferesenek-megteremtesehez-komplex-akadalymentesites/>). A másik kérdésre, mely a forrásteremtésre vonatkozik, javasoljuk, hogy történjen Európai Unió pályázatfigyelés a www.nfu.gov.hu honlapra építve.
- A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében. Javasoljuk, hogy legyen számukra lehetőség hozzáférni a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapjához, valamint dokumentumaihoz, továbbá azokhoz a jogsegély szolgáltatásokhoz, amelyeket érdekvédelmi szervezeteik nyújtanak a számukra.
- A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselési lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Javasoljuk, hogy ennek érdekében alakuljanak ki az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumok akár az önkormányzat kezdeményezésére, ahol a fogyatékos emberek a „Semmit rólunk nélkülünk!” elvnek megfelelően bekapcsolódhatnak a róluk szóló döntések alakításába.

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A Zirci Erzsébet Kórház-Rendelőintézetben igénybe lehet venni a rehabilitációs szolgáltatásokat: fizioterápia, gyógytorna, gyógymasszázs, vízitorna, súlyfürdő stb.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;
c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;
d) munkahelyek akadálymentesítettsége;
e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A településen az önkormányzati tulajdonban lévő középületek, a lakóépületek, szolgáltató épületek munkahelyek, közösségi épületek, parkok, járdák, utak akadálymentesítettsége nem megoldott, ezen szükséges változtatni.

- f) fogyatékossggal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossggal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A fogyatékosok számára településünkön speciális intézmény nem áll rendelkezésre. A Zirci Járás Önkormányzati Társulás útján a Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ működtetésében a fogyatékosok és pszichiátriai betegek nappali ellátását lehet igénybe venni.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Borzavár Községi Önkormányzat rendkívüli települési támogatás keretében tud segítséget nyújtani a fogyatékosok számára.

7.4. Fogyatékossggal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossggal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs információ fogyatékos személyekről.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Önkormányzati tulajdonú intézmények megközelíthetőségének nehézségei.	Önkormányzati intézmények akadálymentesítése.
Mozgáskorlátozottak által használt járművel történő biztonságos közlekedés.	Útfelújítás, járdafelújítás és ehhez kapcsolódóan a csapadékvíz elvezetés megoldása.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Orvosi rendelőben elavult vizesblokk, kopott járólap	Orvosi rendelő felújítása
Kultúrházban elavult vizesblokk, kopott járólap, műpadló	Kultúrház felújítása
Utak és járdák nem megfelelő állapota, balesetveszélyes közlekedés	Útfelújítás, járdafelújítás és csapadékvíz-elvezetés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A civil szervezetek, egyházi szervezetek és az önkormányzati, valamint a szolgáltató szervezetek együttműködése zavartalan.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen együttműködik az Önkormányzat, a Római Katolikus Egyház és a civil szervezetek. A települési rendezvényeket közösen bonyolítják.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az Önkormányzat két társulásban vesz részt: Zirci Járás Önkormányzati Társulás, Zirc-Lókút Óvodatársulás.

Az Önkormányzat testvértelepülési kapcsolatot tart fenn az erdélyi Felvinc településsel.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Borzaváron nem működik nemzetiségi önkormányzat.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A helyi civil szervezetek az önkormányzattal együttműködnek a közös célok (kulturális, sport, környezetvédelmi és fejlesztési célok) elérése érdekében.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Közösségi rendezvényeinket rendszeresen támogatják a közelben működő, illetve a helyi vállalkozók.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- életvezetési problémák, értékrend válsága a családon belül - szakképzetlen munkanélküliek, illetve nem megfelelő szakképzés	- életvezetési tanácsadások, foglalkoztatások tartása - szakképzési tanfolyamok indítása térségi szinten
Gyermekek	- óvodai épület beázása - a gyermekek nyári felügyeletének biztosítása	- óvodai tetőszerkezet felújítása - nyári napközi megszervezése pedagógusok és önkéntesek bevonásával
Idősek	informatikai ismeretek hiánya	képzések beindítása, ehhez informatikai háttér biztosítása
Nők	- egészségügyi szűrővizsgálatok alacsony részvételi aránya - visszatérés, munkába állás nehézségei a gyermeket vállaló nők esetében	- tájékoztatások, előadások, szűrővizsgálatok szervezése - képzések szervezése az elhelyezkedés esélyének növelése érdekében
Fogyatékkal élők	önkormányzati tulajdonú intézmények megközelíthetőségének nehézségei	- önkormányzati intézmények akadálymentesítése - útfelújítás, járdafelújítás és ehhez kapcsolódóan a csapadékvíz elvezetés

	mozgáskorlátozottak által használt járművel történő biztonságos közlekedés	
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	- utak és járdák nem megfelelő állapota, balesetveszélyes közlekedés - orvosi rendelőben elavult vizesblokk, kopott járólapok - kultúrházban elavult vizesblokk, kopott járólapok	- útfelújítás, járdafelújítás, csapadékvíz elvezetés - vizesblokk korszerűsítése, járólapok cseréje - vizesblokk korszerűsítése, járólapok cseréje

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- Önhibájukon kívül megélhetési problémákkal küzdő családok segítése - Mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása, szakképzésre irányítás	- szülők, szociális ügyintéző, családsegítő - érintettek, Foglalkoztatási Osztály ügyintézője, szociális ügyintéző, családsegítő, önkéntesek, vállalkozók
Gyermekek	- Óvoda tetőszerkezetének felújítása - Nyári napközi megszervezése	óvodavezető, polgármester, pályázatíró, kivitelező, helyi vállalkozók pedagógusok, önkormányzat, közfoglalkoztatottak, családsegítő szolgálat, önkéntesek, civil szervezetek, iskola
Idősek	Idősek informatikai ismereteinek bővítése	könyvtáros, önkormányzat, szociális gondozók, önkéntesek
Nők	- Prevenció, rendszeres egészségügyi szűrés az egészség megőrzése érdekében - Segítő programok, korszerű	- érintett célcsoport, védőnő, háziorvos, vöröskereszt helyi szervezete - érintett célcsoport, önkormányzat, Foglalkoztatási Osztály ügyintézője, gyermekjóléti szolgálat, civil szervezetek

	ismeretek megszerzését célzó képzések nők számára	
Fogyatékkal élők	Önkormányzati tulajdonú intézmények akadálymentesítése	pályázatíró, polgármester, érintett intézmények vezetői, kivitelező, helyi vállalkozók
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	- Útfelújítás, járdafelújítás és csapadékvíz elvezetés megoldása - Orvosi rendelő felújítása - Kultúrház felújítása	polgármester, pályázatíró, kivitelező, helyi vállalkozók polgármester, pályázatíró, kivitelező, helyi vállalkozók polgármester, pályázatíró, kivitelező, helyi vállalkozók

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák esélyegyenlősége is biztosított.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők jobb anyagi körülmények közé kerüljenek.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges fejlődését.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek környezetére, biztonságára.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az esélyegyenlőséget.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Útfelújítás, járdafelújítás és csapadékvíz elvezetés megoldása.	Az utak és járdák nem megfelelő állapota, a csapadékvíz mozgáskorlátozottak által használt balesetveszélyes közlekedés.	Útfelújítás, járdafelújítás, csapadékvíz elvezetés.	Költségvetési rendelet.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Pályázati felhívás, szükséges dokumentációk beszerzése, kivitelezés, ellenőrzés, karbantartás.	Polgármester	2028. 10. 31. (kedd)	11 utca járdája és az önkormányzatok utak felújításával, csapadékvíz elvezetés megoldásával biztonságosabb közlekedés.	Pénzügyi: költségvetésből önerő biztosítása, pályázati forrás.	5 év	Nem releváns.
2	Orvosi rendelő felújítása	Elavult vizesblokk, kopott járólapok.	Vizesblokk korszerűsítése, járólapok cseréje	Költségvetési rendelet	MNTFS 2030 Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Pályázati lehetőségek figyelembevétele	polgármester	2028. 10. 31. (kedd)	Akadálymentesített vizesblokk kialakítása, padozat cseréje	Pénzügyi: költségvetésből önerő biztosítása, pályázati forrás.	5 év	Nem releváns.
3	Kultúrház felújítása	Elavult vizesblokk, kopott járólapok	Vizesblokk korszerűsítése, járólapok cseréje.	Költségvetési rendelet	MNTFS 2030 Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Pályázati lehetőségek biztosítása.	polgármester	2028. 10. 31. (kedd)	Akadálymentesített vizesblokk kialakítása, biztonságosabb padozat.	Pénzügyi: költségvetésből önerő biztosítása, pályázati forrás.	5 év	Nem releváns.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Mélyszegénységben élők munkaerőpiaci helyzetének javítása, szakképzésre irányítás	Szakképzetlen munkanélüliek, illetve nem megfelelő szakképzés.	Szakképzés megszervezése, amellyel növelhető az elhelyezkedés lehetősége.	Költségvetési rendelet, Ft. 1991. évi IV. tv. pályázati figyelés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Adatgyűjtés, adatbázis készítése, kapcsolatháló felvétele, képzések szervezése.	Foglalkoztatási Osztály ügyintézője, jegyző	2028. 10. 31. (kedd)	50 %-os részvétel a toborzott csoportból.	Pénzügyi: költségvetésből szakemberek díjának biztosítása. Humán: képzéshez szakemberek. Technikai: terem biztosítása.	5 év	Nem releváns.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Óvoda tetőszerkezetének felújítása	Óvoda épületének beázása.	Komfortosabb körülmények biztosítása a gyermekek számára.	Szociális, gyermekvédelmi és szociális ellátást nyújtó önkormányzati rendelet, társulási megállapodás,	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 II. Köznevelési, szakképzési rendszer-óvodától	Nyertes pályázat, kivitelezés megvalósítása.	Óvodavezető, polgármester	2028. 10. 31. (kedd)	Óvodás gyermek komfortérzetének növelése.	Pénzügyi: pályázati forrás, költségvetésből önerő biztosítása.	5 év	Nem releváns.

				költségvetési rendelet.	egyetemig. "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia 2007-2032							
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Segítő programok nők számára, korszerű ismeretek megszerzését célzó képzések.	Nehéz visszatérs, munkába állás a gyermeket vállaló anyák esetében.	A nők munkába állásának segítése.	Szociális, gyermekvédelmi és szociális ellátást nyújtó önkormányzati rendelet, pályázat figyelése.	"A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban" (2021-2030)	Tájékoztatás, közösségi programok szervezése, képzése.	Foglalkoztatási Osztály ügyintézője, jegyző	2028. 10. 31. (kedd)	Az értesítettek 50 % alatti részvételi aránya.	Pénzügyi: költségvetésből szakemberek díjának biztosítása. Humán: képzéshez szakemberek. Technikai: terem biztosítása.	5 év	Nem releváns.
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idős korosztály számítógépes oktatása	Informatikai ismeretek hiánya.	Az időseket bevonni a számítógépes ismeretekbe.	Szociális, gyermekvédelmi és szociális ellátást nyújtó önkormányzati rendelet.	Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Képzések szervezése.	könyvtáros	2028. 10. 31. (kedd)	Kevés részvételi arány.	Humán: képzéshez szakemberek. Technikai: terem biztosítása.	5 év	Nem releváns.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése	Fogyatékosok számára nem megoldott az önkormányzati tulajdonú épületek megközelítése.	Orvosi rendelő, kultúrház, általános iskola, óvoda, polgármesteri hivatal akadálymentesítésének megoldása.	Költségvetési rendelet	MNTFS 2030 Országos Fogyatékoságügyi Program 2015-2025	Pályázati írás, szükséges dokumentációk beszerzése, kivitelezés.	Polgármester, érintett intézményvezetők	2028. 10. 31. (kedd)	5 db önkormányzati tulajdonú intézmény komplex akadálymentesítése.	Pénzügyi: költségvetésből önerő biztosítása, pályázati forrás.	5 év	Nem releváns.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

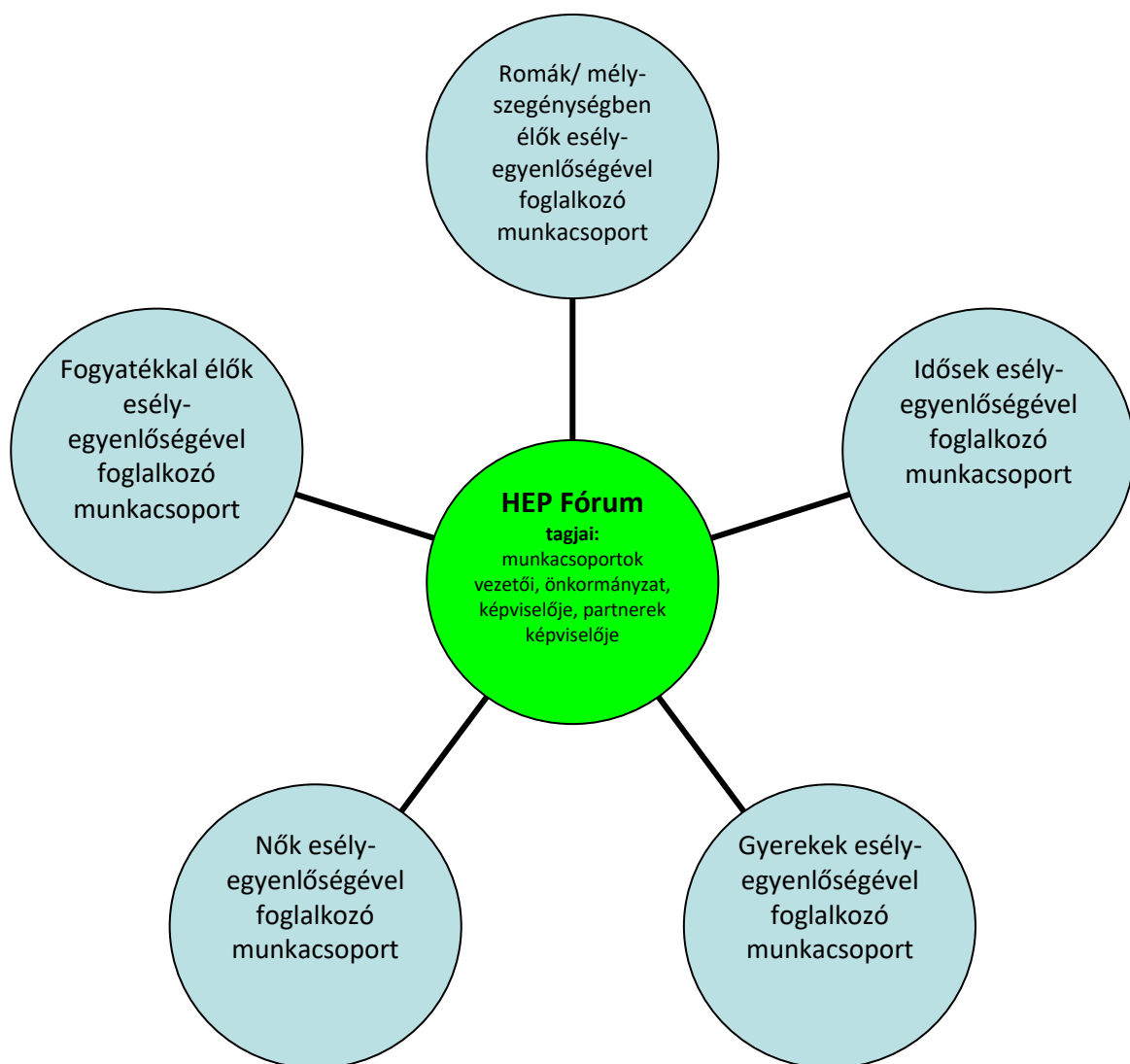
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata.

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk ki 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat. 96
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához. 96

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. BORZAVÁR község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően BORZAVÁR község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a/2023 (XII.....) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek, hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Borzavár, 2023. december

Dombi László István
polgármester

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Borzavár Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Borzavár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 108/2023. (XII.15.) határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Borzavár, 2023. december 15.

Dombi László István
polgármester

**BORZAVÁR KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**
8428 Borzavár, Fő út 43.

K I V O N A T

**Borzavár Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
108/2023. (XII.15.) határozata**

**Borzavár Község 2023-2028. időszakra szóló
Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadása tárgyában**

- 1.) Borzavár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete - az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdés és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011.(XII.27.) Korm. rendelet, valamint a belügyminisztérium honlapján közzétett „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentum alapján a 2023-2028 időszakra szóló Borzavár Község Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2024. január 1-jei hatályba lépéssel elfogadja.
- 2.) Borzavár Községi Önkormányzat Képviselő-testülete gondoskodik - a helyi esélyegyenlőségi referens közreműködésével - az 1.) pont szerint jóváhagyott Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozataláról, közzétételéről és a szükséges intézkedések megtételéről.

Felelős: 1.) pont esetében: Dombi László István polgármester
2.) pont esetében: Tipoldné Tégi Ilona helyi esélyegyenlőségi referens

Határidő: 1.) pont esetében: azonnal
2.) pont esetében: 2023. december 31.

K.m.f.

Dombi László István sk.
polgármester

Viziné dr. Horváth Judit sk.
jegyző

A kivonat hitelül:

Tipoldné Tégi Ilona
Tipoldné Tégi Ilona
igazgatási ügyintéző

